

LV

LV

LV

EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 26.8.2010
COM(2010) 245 galīgā redakcija/2

CORRIGENDUM:

Annule et remplace le document COM(2010) 245 final du 19.5.2010

Concerne toutes les versions linguistiques

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

Digitālā programma Eiropai

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

Digitālā programma Eiropai

SATURA RĀDĪTĀJS

1.	Ievads	3
2.	Digitālās programmas pasākumu jomas.....	7
2.1.	Spēcīgs digitālais vienotais tirgus	7
2.2.	Sadarbspēja un standarti.....	15
2.3.	Uzticēšanās un drošība	16
2.4.	Ātra un īpaši ātra piekļuve internetam	19
2.5.	Pētniecība un inovācijas	22
2.6.	Digitālo prasmju, iemaņu un iekļautības uzlabošana	25
2.7.	ES sabiedrības ieguvumi no IKT	28
2.8.	Digitālās programmas starptautiskie aspekti.....	34
3.	Īstenošana un pārvaldība	35

1. IEVADS

Digitālās programmas vispārējais mērķis ir radīt noturīgu tautsaimniecisku un sabiedrisku labumu no digitāla vienotā tirgus, kas balstīts uz ātru un īpaši ātru internetu.

Krīze ir pārvilkusi svītru vairākiem saimniecības un sabiedrības attīstības gadiem un atsegusi Eiropas tautsaimniecības struktūras nepilnības. Eiropas primārajam mērķim tagad ir jābūt dabūt Eiropu atpakaļ sliedēs. Lai panāktu noturību nākotnē, jau tagad ir jāskatās tālāk par īsiem termiņiem. Saskaroties ar demogrāfisku novecošanu un globālo konkurenci, mums ir trīs iespējas: strādāt vairāk, strādāt ilgāk vai strādāt gudrāk. Iespējams, ka nāksies izvēlēties visas trīs, taču vienīgi trešā iespēja eiropiešiem garantē dzīves līmeņa paaugstināšanos. Šim nolūkam Digitālā programma ierosina veikt steidzamas darbības, lai Eiropa nostātos uz gudras, noturīgas un integrējošas izaugsmes ceļa. Tās priekšlikumi radīs apstākļus ilgāka laikposma pārveidojumiem, ko izraisīs tautsaimniecība un sabiedrība, kļūdamas arvien digitālākas.

2010. gada martā Eiropas Komisija uzsāka stratēģiju „Eiropa 2020”¹, kuras mērķis ir pārvarēt krīzi un sagatavot ES tautsaimniecību nākamajai desmitgadei. Stratēģijā „Eiropa 2020” izklāstīta ideja par to, kā sasniegt augsta līmeņa nodarbinātību, ekonomiku ar zemu oglekļa emisiju, ražīgumu un sociālo kohēziju, kas īstenojama ar konkrētām darbībām ES un dalībvalstu līmenī. Lai īstenotu šos centienus panākt izaugsmi un nodarbinātību, Eiropā ir vajadzīga līdzatbildība augstākajā politiskajā līmenī un visu dalībnieku iesaiste.

Digitālā programma Eiropai ir viena no septiņām stratēģijas „Eiropa 2020” parauginiciatīvām, kas izvirzītas, lai noteiktu informācijas un komunikācijas tehnoloģijai (IKT, IK tehnoloģija) atvēlamo lomu Eiropas ieceru īstenošanā līdz 2020. gadam².

Šās Programmas mērķis ir nospraust kursu IKT sociālā un ekonomiskā potenciāla maksimizēšanai, it sevišķi internetā, kas ir vitāli svarīga saimnieciskās un sabiedriskās darbības vide uzņēmējdarbībai, darbam, rotaļām, saziņai un brīvai pašizpaušmei. Sekmīga Programmas īstenošana sekmēs inovāciju, saimniecisko izaugsmi un ikdienišķus uzlabojumus gan privātpersonu, gan uzņēmumu dzīvē. Ciparu tehnoloģiju plašāka ieviešana un efektīvāka izmantošana tādējādi ļaus Eiropai izturēt tās galvenos pārbaudījumus un uzlabos eiropiešu dzīves kvalitāti, sagādājot, piemēram, labāku veselības aprūpi, drošākus un efektīvākus transporta risinājumus,

¹ EIROPA 2020 - Stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei, COM(2010) 2020.

² Digitālā programma ir veidojusies plašā apspriešanās, jo sevišķi — no materiāliem, ko devuši 2009. gada ziņojums par Eiropas konkurētspēju digitālajā jomā, COM(2009) 390, Komisijas 2009. gada publiskā apspriešana par turpmākajām IKT prioritātēm, Transporta, telekomunikācijas un enerģētikas padomes 2009. gada decembra secinājumi un „Eiropas 2020” apspriešana un stratēģija, kā arī dokuments *ICT Industry Partnership Contribution to the Spanish Presidency Digital Europe Strategy* [IKT nozares partnerības ieguldījums Spānijas prezidentūras digitālās Eiropas stratēģijā], Eiropas Parlamenta ziņojums pēc pašu iniciatīvas par 2015.eu un deklarācija, kas tika saskaņota neoficiālajā ministru sanāksmē 2010. gada aprīlī Granādā. Tie ir lasāmi adresē http://ec.europa.eu/information_society/eeurope/i2010/index_en.htm.

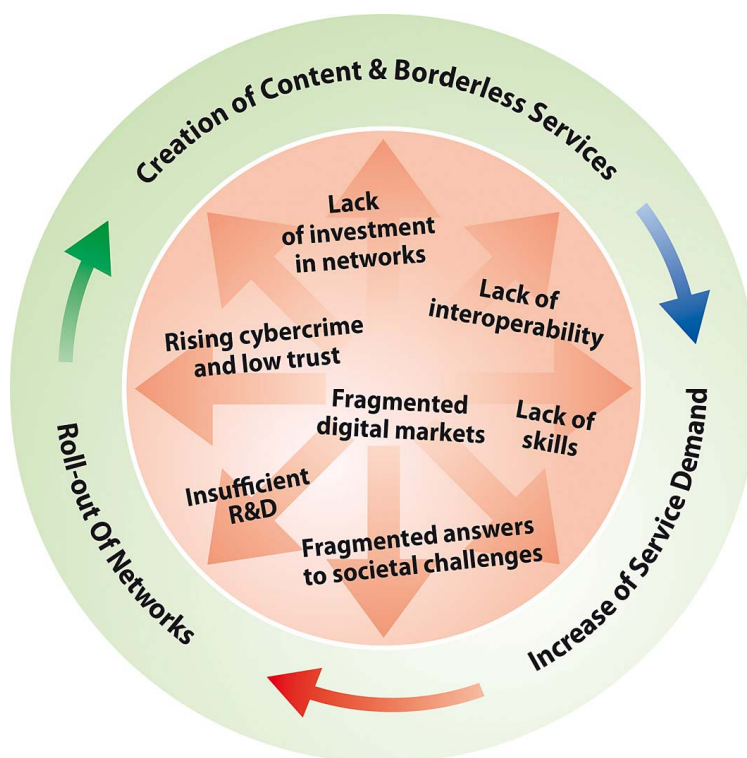
tīrāku vidi, jaunas plašsaziņas iespējas un vienkāršāku piekļuvi sabiedriskajiem pakalpojumiem un kultūrai.

IKT nozare tieši dod 5 % no Eiropas IKP, un tās tirgus vērtība ir 660 miljardi euro gadā, taču tās artava vispārējā ražības pieaugumā ir daudz lielāka (20 % tieši no IKT nozares un 30 % no IKT ieguldījumiem). Tā pamatā ir nozarei raksturīgais dinamiskums un novatorisms un nozares veicinošā loma, mainot darījumu kārtošānu citās nozarēs. Tajā pašā laikā ievērojama kļuvusi IKT sociālā ietekme — piemēram, dzīvesveidu ir mainījis tas, ka Eiropā ikdienā internetu lieto vairāk nekā 250 miljoni un ka praktiski visiem eiropiešiem ir moblais tālrunis.

Ātrgaitas tīklu attīstībai tagad ir tāda pati revolucionāra ietekme, kāda pirms simt gadiem bija elektrības un transporta tīklu attīstībai. Nemitīgi attīstoties plašpatēriņa elektronikai, izzūd robežas starp digitālajām ierīcēm. Pakalpojumi konverģē un pārvietojas no fiziskās pasaules digitālajā, kas ir vispārēji pieejama ar dažādām ierīcēm: viedtālruniem, planšetdatoriem, personālajiem datoriem, digitālajiem radioaparātiem un augstas izšķirtspējas televizoriem. Tiek prognozēts, ka ap 2020. gadu digitālais saturs un lietojumi gandrīz pilnībā tiks piegādāti tiešsaistē.

Šo IKT milzu potenciālu var mobilizēt, izmantojot labi funkcionējošu noslēgto loku, ko veido dažādas darbības. Savstarpēji sadarbībspējīgā bezrobežu interneta vidē ir jādara pieejams pievilcīgs saturs un pakalpojumi. Tas stimulē pieprasījumu pēc lielāka ātruma un jaudas, kas savukārt rada pamatu ieguldījumiem ātrākos tīklos. Ātrāku tīklu ieviešana un apgūšana savukārt paver ceļu novatoriskiem pakalpojumiem, kas izmanto lielāku ātrumu. Šis process ir parādīts tālāk **1. attēla** ārējā joslā.

1. attēls. Digitālās ekonomikas noslēgtais loks

Šāda darbību plūsma var pati sevi lielā mērā pastiprināt. Tai ir vajadzīga tāda uzņēmējdarbības vide, kas veicina ieguldījumus un uzņēmēju aktivitāti. Tomēr, lai gan par IKT spēju pārveidot nav šaubu, nākas risināt nopietnas problēmas, lai tā varētu īstenoties. Lai gan daudzi Eiropas pilsoņi pāriet uz digitālu dzīvesveidu, balstoties uz tehnoloģiju, kas deklarē, ka ir pieejama bez robežām „visā pasaulē”, viņi nevar samierināties ar to, ka vienotais tirgus, kas radīts pirms interneta, tiešsaistē joprojām ir visai nepilnīgs. Cilvēku prieku par ciparu tehnoloģijām — vai tie būtu pilsoņu, patērētāju vai darbinieku statusā — aizēno bažas par privātumu un drošību, nepietiekama piekļuve internetam, nepietiekama lietojamība, attiecīgu iemaņu trūkums vai tas, ka piekļuves nav visiem. Vilšanos eiropiešiem sagādā tas, ka IKT nedod solītos sabiedrisko pakalpojumu uzlabojumus. Viņus dara bažīgus tas, ka internets ir paātrinājis konkurenci ieguldījumos, darbavietās un ekonomiskajā ietekmē pasaules līmenī, bet Eiropa pietiekami nenodrošinās, lai gūtu sekmes šajā augošajā zināšanu ekonomikas nozarē.

Pamatojoties uz konsultācijām ar ieinteresētajām grupām un Granādas Deklarācijas un Eiropas Parlamenta rezolūcijas atskārsēm, Komisija ir apzinājusi septiņus būtiskākos šķēršļus. Tie ir uzskaitīti **1. attēla** iekšējā aplī un īsi aprakstīti tālāk. Šie šķēršļi gan pa vienam, gan kombinācijās nopietni apdraud centienus izmantot IKT, skaidri parādot, ka vajadzīga visaptveroša un vienota politiska reakcija Eiropas līmenī. Tie parāda, ka Eiropa atpaliek no saviem rūpnieciskajiem partneriem. Pašlaik ASV ir četrkārt vairāk lejupielādētās mūzikas nekā ES, jo trūkst likumīgu piedāvājumu un tirgi ir sadrumstaloti; 30 % eiropiešu vēl aizvien nekad nav lietojuši internetu; optiskās šķiedras ātrgaitas tīklu izplatība Eiropā ir tikai 1 %, turpretim Japānā tā ir 12 % un Dienvidkorejā — 15 %; ES izdevumi IKT izpētei un izstrādei sasniedz tikai 40 % no ASV līmeņa.

- *Digitālo tīklu sadrumstalotība*

Eiropa joprojām sastāv no atsevišķu valstu tiešsaistes tirgiem, un ir jārisina problēmas, kas eiropiešiem liedz baudīt digitāla vienotā tirgus labumus. Komercijas un kultūras saturam un pakalpojumiem ir jāpļūst pāri robežām; tas būtu sasniedzams, likvidējot normatīvos šķēršļus un veicinot elektroniskos maksājumus un rēķinus, strīdu izšķiršanu un klientu uzticēšanos. Var un vajag darīt vairāk pašreizējā regulējuma ietvaros, lai izveidotu vienotu tirgu telesakaru nozarē.

- *Sadarbspējas trūkums*

Eiropa patlaban vēl neplūc maksimāli iespējamās sadarbības augļus. Trūkumi standartu noteikšanā, publiskajā iepirkumā un valsts iestāžu darbības koordinācijā neļauj eiropiešu izmantotajiem digitālajiem pakalpojumiem un ierīcēm sastrādāties tik labi, cik būtu vajadzīgs. Digitālā programma var darboties tikai tad, ja tās dažādās daļas un lietojumi ir sadarbspējīgi un balstās uz standartiem un atklātām platformām.

- *Kibernoziedzības pieaugums un iespējamā neuzticība tīkliem*

Eiropieši neiesaistīsies arvien sarežģītākās tiešsaistes darbībās, ja nebūs pārliecības, ka viņi vai viņu bērni var uz tīkliem pilnīgi paļauties. Tādēļ Eiropai ir jāvēršas pret jauna veida noziedzību — „kibernozieģumiem”, kas izpaužas gan kā vardarbība pret bērniem, gan identifikācijas zādzības un kiberuzbrukumi, un jāizstrādā reaģēšanas mehānismi. Tajā pašā laikā jaunas problēmas eiropiešu pamattiesību uz personas

datiem un privātuma aizsardzībai rada datubāzu pavairošana un jaunas tehnoloģijas, kas ļauj kontrolēt indivīdus no attāluma. Internets tagad ir kļuvis par tik kritisku informācijas infrastruktūru gan privātpersonām, gan visai Eiropas tautsaimniecībai, ka mūsu IT sistēmas ir jāpadara elastīgas un drošas pret visiem jaunajiem draudiem.

- *Nepietiekami ieguldījumi tīklos*

Ir jādara vairāk, lai nodrošinātu platjoslas izvēršanu un apguvi plašākās masās arvien lielākā ātrumā gan ar vadu, gan bezvadu tehnoloģijām un veicinātu ieguldījumus jaunos ļoti ātros atvērtajos un konkurētspējīgajos interneta tīklos, kas būs nākotnes ekonomikas artērijas. Pasākumiem jākoncentrējas uz pareiziem stimuliem privātā sektora ieguldījumos, ko papildinās mērķtiecīgi publiskā sektora ieguldījumi, neveidojot mūsu tīklos jaunus monopolus, kā arī uzlabojot radiofrekvenču spektra sadalījumu.

- *Nepietiekama pētniecība un inovācija*

Eiropā turpinās nepietiekama ieguldīšana, centienu sadrumstalošana, MVU jaunrades nepietiekama izmantošana un nespēja zinātnes intelektuālās priekšrocības pārvērst tirgū balstītu novitāšu konkurences priekšrocībās. Mums ir jāizmanto mūsu pētnieku talanti, lai radītu inovācijas ekosistēmu, kur Eiropā bāzēti dažāda lieluma IKT uzņēmumi spēs izstrādāt pasaules klases ražojumus, kas radīs pieprasījumu. Tādēļ mums ir jārisina tādi jautājumi kā pašreizējo pētniecības un inovācijas darbību nepietiekamība, liekot lietā lielākus privātā sektora ieguldījumus, labāku koordināciju un resursu apvienošanu, „vieglāku un ātrāku” digitālo MVU piekļuvi Savienības pētniecības finansējumam, kopīgās pētniecības infrastruktūras un inovācijas kopas un standartu un atklāto platformu izstrādi jauniem lietojumiem un pakalpojumiem.

- *Digitālo prasmju un iemaņu trūkums*

Eiropa cieš no arvien lielāka profesionālo IKT prasmju trūkuma un digitālo prasmju deficīta. Šīs nepilnības daudzus indivīdus atstumj no digitālās sabiedrības un ekonomikas un neļauj izpausties IKT apguves veicinošajai iedarbībai uz ražības pieaugumu. Uz to ir jāreaģē koordinēti, un galvenajai lomai ir jābūt dalībvalstīm un citām ieinteresētajām grupām.

- *Neizmantotas iespējas risināt sabiedrības problēmas*

Izmantojot visu IKT potenciālu, Eiropa varētu daudz labāk risināt dažas no asākajām sabiedrības problēmām: klimata pārmaiņas un citāda ietekme uz vidi, iedzīvotāju novecošana un veselības aprūpes izmaksu pieaugums, efektīvāku sabiedrisko pakalpojumu izstrāde un invalīdu integrācija, Eiropas kultūras mantojuma digitalizācija un nodošanai šai un nākamajām paaudzēm u. c.

Digitālā programma Eiropai plāno pamatpasākumus atbilstīgi vajadzībai sistemātiski pievērsties šīm septiņām problēmu jomām, kas kā horizontāla iniciatīva aptver stratēģijā „Eiropa 2020” noteiktās trīs izaugsmes dimensijas. Šīs problēmu jomas ir tālāk izvērstas atsevišķās iedaļās, atsedzot aktuālo vajadzību identificētajiem pasākumiem darboties kā pozitīvai programmai, kas

uzlabotu Eiropas sociālo un ekonomisko veikspēju. Komisija modri uzraudzīs papildu šķēršļu rašanos un attiecīgi reaģēs.

Digitālajai programmai būs vajadzīga pastāvīga iesaiste gan ES, gan dalībvalstu līmenī (ieskaitot reģionu līmeni). Tā nesekmēsies, ja tajā nebūs prāva ieguldījuma no citām ieinteresētajām grupām, ieskaitot gados jaunos „digitālos iedzimtos”, no kuriem mēs daudz ko varam mācīties. Šī programma ir pašreizējo un paredzamo problēmu un iespēju momentuzņēmums, kas attīstīsies līdz ar pieredzi un straujajām pārmaiņām tehnoloģijā un sabiedrībā.

2. DIGITĀLĀS PROGRAMMAS PASĀKUMU JOMAS

2.1. Spēcīgs digitālais vienotais tirgus

Ir pienācis laiks jaunam vienotam tirgum, kas piedāvās digitālā laikmeta labumus.

Internetam nav robežu, taču tiešsaistes tirgus gan pasaulē, gan ES joprojām nošķir daudzi šķēršļi, kas ietekmē ne tikai piekļuvi visas Eiropas telesakaru pakalpojumiem, bet arī pakalpojumiem un saturam, kam būtu jābūt globāliem. Tā tas ilgāk nevar turpināties. Pirmkārt, pievilcīga tiešsaistes satura un pakalpojumu radīšana un brīva apgrozība Eiropas Savienībā un aiz tās robežām ir būtiski svarīgas, lai stimulētu pieprasījuma noslēgto loku. Taču pastāvošā sadrumstalotība smacē Eiropas konkurētspēju digitālajā ekonomikā. Tādēļ nepārsteidz ES atpazītība tādos tirgos kā plašsaziņas pakalpojumi — gan patērētājiem pieejamo pakalpojumu aspektā, gan tādu uzņēmējdarbības modeļu aspektā, kas Eiropā var radīt darbavietas. Vairums pēdējā laikā veiksmīgo interneta uzņēmumu (tādi kā *Google*, *eBay*, *Amazon* un *Facebook*) ir radušies ārpus Eiropas³. Otrkārt, lai gan pastāv vienotā tirgus noteikumu kopums par e-komerciju, e-rēķinu sagatavošanu un e-parakstiem, darījumi digitālajā vidē joprojām ir pārāk komplicēti un dalībvalstis šos noteikumus piemēro nekonsekventi. Treškārt, patērētājiem un uzņēmumiem joprojām ir daudz neskaidrību par viņu tiesībām un tiesisko aizsardzību, veicot darījumus tiešsaistē. Ceturkārt, Eiropā nebūt nav vienota telesakaru pakalpojumu tirgus. Tāpēc vienotajam tirgum ir vajadzīga pamatīga atjaunināšana, kas to ievestu interneta laikmetā.

Risinot šīs problēmas, ir vajadzīgi plaši pasākumi tālāk aprakstītajās jomās.

2.1.1. Satura piekļūstamības nodrošināšana

Patērētāji ir tiesīgi saņemt tiešsaistes saturu vismaz tikpat efektīvi kā bezsaistes pasaulē. Eiropai nav apvienota tirgus satura nozarē. Piemēram, tiešsaistes mūzikas veikalam, lai izveidotu visas Eiropas mēroga pakalpojumu, būtu jārisina sarunas ar daudzām autortiesību aģentūrām 27 valstīs. Patērētāji var nopirkt kompaktdiskus katrā veikalā, taču bieži nevar nopirkt mūziku no tiešsaistes platformām visā ES, jo autortiesību licences izdod dalībvalstīs. Tas kontrastē ar relatīvi vienkāršo uzņēmējdarbības vidi un izplatīšanas kanāliem citos reģionos, sevišķi ASV, un atspoguļo līdzīgu ainu citos sadrumstalotos tirgos, piemēram, Āzijā (2. attēls).

³ Tikai viena no deviņām IKT lietojumu sabiedrībām, kas ieļautas *Financial Times Global 500* sarakstā, ir no Eiropas; tikai četras no 54 Eiropā visbiežāk apmeklētajām tīmekļa vietnēm ir radītas Eiropā.

Lai nepazaudētu autortiesību subjektu un lietotāju uzticību un atvieglinātu pārrobežu licencēšanu, ir jāuzlabo un jāpielāgo tehnoloģijas attīstībai **kolektīvo tiesību pārvaldības vadība un pārredzamība**. Viegļāki, vienveidīgāki un tehnoloģiski neitrāli risinājumi **pārrobežu un Eiropas mēroga licencēšanai** audiovizuālajā nozarē stimulēs jaunradi un palīdzēs satura veidotājiem un raidorganizācijām Eiropas pilsoņu interesēs. Šiem risinājumiem ir jāsauglabā autortiesību subjektu līgumslēgšanas brīvība. Autortiesību subjektiem nebūtu pienākuma izdot licences visās Eiropas teritorijās, bet paliktu brīvība ierobežot savas licences ar konkrētām teritorijām un noteikt licences maksu ar līgumiem.

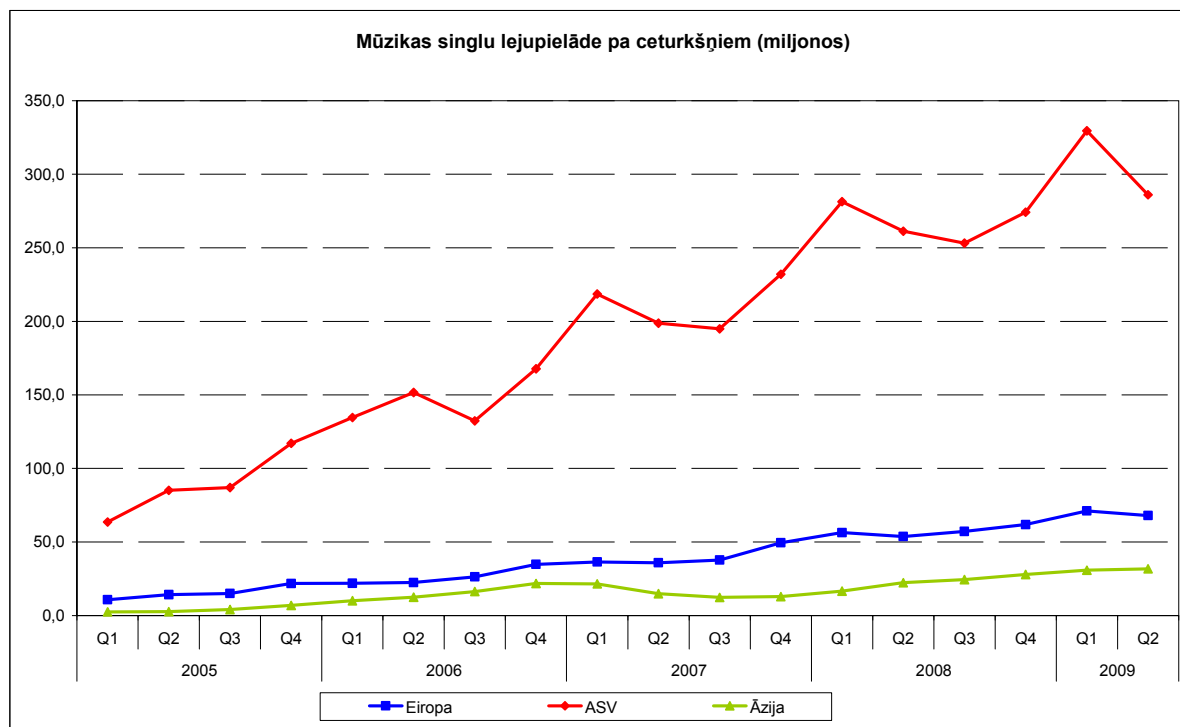
Vajadzības gadījumā tiks izskatīti papildpasākumi, ņemot vērā tiešsaistes satura dažādo formu specifiku. Šajā aspektā Komisija pagaidām neizslēdz un neizceļ nevienu konkrētu iespēju vai tiesību aktu. Šos jautājumus ir risinājis arī prof. Monti ziņojumā „Jauna stratēģija vienotajam tirgum”, kas tika iesniegts Eiropas Komisijas priekšsēdētājam 2010. gada 9. maijā un kam 2010. gada pavasarī sekos Komisijas paziņojums.⁴

Kultūras, žurnālistiskā un radošā satura digitāla izplatīšana, būdama lētāka un ātrāka, ļauj autoriem un satura piegādātājiem uzrunāt jaunu, plašāku auditoriju. Eiropai ir jāpaskubina digitālā satura radīšana, producēšana un izplatīšana (visās platformās). Piemēram, Eiropai ir spēcīgi izdevēji, taču ir vajadzīgas konkurētspējīgākas tiešsaistes platformas. Tam ir vajadzīgi novatoriski uzņēmējdarbības modeļi, ar kuriem varētu piekļūt saturam un par to samaksāt visdažādākajos veidos, veidojot taisnīgu līdzsvaru starp autortiesību subjekta ieņēmumiem un sabiedrības piekļuvi saturam un zināšanām. Likumdošana šādu jaunu uzņēmējdarbības modeļu attīstībai var nebūt vajadzīga, ja visas ieinteresētās grupas sadarbotos uz līgumu pamata. Plaša un pievilcīga likumīga tiešsaistes piedāvājuma pieejamība būtu arī efektīva atbilde pirātismam.

⁴

Sk. http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/president/news/press-releases/pdf/20100510_1_en.pdf, 2.3. nodaļa.

2. attēls. Lejupielādētā mūzika — ASV līmenis četrkārt augstāks nekā ES

Avots: Screen Digest

Valsts iestādēm ir jābūt savai lomai tiešsaistes satura tirgu veicināšanā. Konverģences problēmas būtu risināmas visā valsts politikas analīzē, ieskaitot nodokļu jautājumu analīzi. Piemēram, valdības var stimulēt satura tirgus, ar pārredzamiem, efektīviem, nediskriminējošiem noteikumiem padarot pieejamu **publiskā sektora informāciju**. Šis ir svarīgs novatorisku tiešsaistes pakalpojumu potenciālās izaugsmes avots. Šo informācijas resursu atkalizmantošana daļēji jau ir saskaņota⁵, bet papildus tam valsts iestādēm ir jābūt pienākamam datu resursus padarīt pieejamus pārrobežu lietojumiem un pakalpojumiem⁶.

PASĀKUMI

Komisija:

- **1. pamatpasākums. Vienkāršos autortiesību iegūšanu, pārvaldību un pārrobežu licencēšanu,**
 - uzlabojot vadību, pārredzamību un Eiropas mēroga licencēšanu tiesību pārvaldībai (tiešsaistē), līdz 2010. gadam izvirzot priekšlikumu pieņemt **Pamatlīdzekļu par kolektīvo tiesību pārvaldību,**
 - radīs tiesisko regulējumu, kas atvieglos kultūras darbu digitalizāciju un izplatīšanu Eiropā, izvirzot priekšlikumu līdz 2010. gadam pieņemt **Direktīvu par nezināmu autoru darbiem,** risinās dialogu ar ieinteresētajām grupām, lai

⁵ Direktīva 2003/98/EK par valsts sektora informācijas atkalizmantošanu

⁶ Pārskatot šo jautājumu, ņems vērā arī nesenos ESAO Padomes ieteikumus par uzlabotu piekļuvi publiskā sektora informācijai un tās efektīvu izmantošanu.

sekmētu pasākumus attiecībā uz **darbiem, ko vairs neizdod**, papildus veidojot arī tiesību informācijas datubāzes,

- līdz 2012. gadam pārskatīs **Direktīvu par valsts sektora informācijas atkalizmantošanu**, sevišķi tās darbības jomu un maksas par piekļuvi un lietošanu uzlikšanas principus.

- **Citi pasākumi**

- Pēc plaša dialoga ar ieinteresētajām grupām 2012. gadā ziņos par vajadzību pēc papildpasākumiem ārpus kolektīvo tiesību pārvaldības, kas ļautu ES pilsoņiem, tiešsaistes satura pakalpojumu sniedzējiem un tiesību subjektiem gūt labumu no digitālā iekšējā tirgus pilna potenciāla, ieskaitot pasākumus, kas veicina pārrobežu un Eiropas mēroga licences, šajā posmā neizslēdzot un neizceļot nevienu iespējamu tiesisku iespēju.
- To gatavojot, līdz 2010. gadam izdos zaļo grāmatu, kurā būs aplūkotas audiovizuālo darbu un citāda radoša satura tiešsaistes izplatīšanas iespējas un problēmas.
- Balstoties uz Direktīvas par intelektuālā īpašuma tiesību piemērošanu pārskatīšanas rezultātiem, pēc plaša dialoga ar ieinteresētajām grupām līdz 2012. gadam ziņos par vajadzību pēc papildpasākumiem, kas pastiprinātu aizsardzību pret ieilgušiem intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumiem tiešsaistes vidē, saskaņā ar garantijām, ko dod telesakaru regulējums un datu aizsardzības un privātuma pamattiesības.

2.1.2. *Tiešsaistes un pārrobežu darījumu vienkāršošana*

Eiropas patērētāji joprojām nesaņem cenu un izvēles priekšrocības, kas būtu gaidāmas no vienotā tirgus, jo darījumi tiešsaistē ir pārlieku komplicēti. Sadrumstalotība arī ierobežo pieprasījumu pēc pārrobežu e-komercijas darījumiem. Mazāk nekā viens no katriem desmit e-komercijas darījumiem ir pārrobežu darījums, un eiropiešiem bieži ir vienkāršāk veikt darījumu ar ASV uzņēmumu nekā ar uzņēmumu no citas Eiropas valsts. Līdz pat 92 % cilvēku, kas pasūta preces vai pakalpojumus internetā, vēršas pie savas valsts, nevis ārzemju pārdevējiem. Tehnisku vai juridisku iemeslu dēļ, piemēram, tāpēc, ka ir ārvalsts kredītkarte, tiek atraidīti 60 % pārrobežu interneta pirkumu mēģinājumi. Tas rāda, cik steidzami ir jānovērš normatīvie šķēršļi, kas traucē Eiropas uzņēmumiem veikt pārrobežu tirdzniecību. Šos šķēršļus Komisija identificēja Paziņojumā par pārrobežu elektronisko komerciju uzņēmumu attiecībās ar patērētājiem ES⁷.

Eiropai ir kopīga valūta, taču **elektronisko maksājumu un e-rēķinu sagatavošanas** tirgus joprojām ir sadalīts pa valstu robežām. Tikai integrētā maksājumu tirgū uzņēmumiem un patērētājiem būs iespējams paļauties uz drošām un efektīvām maksāšanas metodēm⁸. Tāpēc bez kavēšanās būtu jāpabeidz **vienotas euro maksājumu zonas (SEPA)** izveide. *SEPA* būs arī starta laukums pievienotās

⁷

Par pārrobežu elektronisko komerciju uzņēmumu attiecībās ar patērētājiem ES, COM(2009) 557.

⁸

E-maksājumi un e-rēķinu sagatavošana ir priekšnoteikumi e-justīcijai, piemēram, maza apmēra prasību procedūrai vai procedūras izmaksu atlīdzināšana tiešsaistē.

vērtības pakalpojumiem, kas saistīti ar maksājumiem, piemēram, Eiropas e-rēķinu sagatavošanas regulējuma izstrāde.

Būtu ātri jāīsteno e-naudas direktīva⁹, lai pavērtu ceļu jaunienācējiem tirgū, kas var piedāvāt novatoriskus e-naudas risinājumus, piemēram, mobilos makus, nemazinot patērētāju līdzekļu aizsardzību. Šis jaunais tirgus līdz 2012. gadam varētu sasniegt 10 miljardu euro apmēru.

Elektroniskās identifikācijas (*eID*) tehnoloģijas un autentifikācijas pakalpojumi ir būtiski darījumiem internetā tiklab privātajā, kā publiskajā sektorā. Šodien visparastākais autentificēšanas veids ir paroles izmantošana. Daudziem lietojumiem ar to var pietikt, taču arvien vairāk ir vajadzīgi drošāki risinājumi¹⁰. Tā kā risinājumu būs daudz, nozarei ar politisku pasākumu atbalstu, it sevišķi ar e-pārvaldības pakalpojumiem, būtu jānodrošina sadarbība, balstoties uz standartiem un atvērtām attīstības platformām.

PASĀKUMI

Komisija:

- **2. pamatpasākums.** Nodrošinās vienotas euro maksājumu zonas (*SEPA*) pabeigšanu, izdodot saistošus tiesiskus pasākumus, kas nosaka termiņu pārejai pirms 2010. gada, un veicinās sadarbīgu Eiropas e-rēķinu sagatavošanas satvara rašanos ar paziņojumu par e-rēķinu sagatavošanu un plaša ieinteresēto grupu foruma izveidi.
- **3. pamatpasākums.** 2011. gadā ierosinās pārskatīt **direktīvu par e-parakstu** nolūkā nodrošināt tiesisku regulējumu **drošu e-autentifikācijas sistēmu** pārrobežu atzīšanai un sadarbībai.
- **Citi pasākumi**
 - Līdz 2010. gada beigām izvērtēs **e-komercijas direktīvas ietekmi** uz tiešsaistes tirgiem un izvirzīs konkrētus priekšlikumus.

Dalībvalstīm:

- ātri un saskanīgi jāīsteno **galvenās direktīvas, kas atbalsta digitālo vienoto tirgu**, ieskaitot Pakalpojumu direktīvu, Negodīgas komercprakses direktīvu un telesakaru regulējumu,
- līdz 2013. gadam jātransponē **PVN direktīva**¹¹, kas nodrošina sastādītajiem e-rēķiniem līdztiesību ar papīra rēķiniem.

2.1.3. Digitālās uzticības veidošana

Pašlaik saskaņā ar ES tiesību aktiem ES pilsoņiem ir virkne tiesību, kas attiecas uz digitālo vidi, kā izteiksmes un informācijas brīvība, personas datu un privātuma

⁹ Direktīva 2009/110/EK par elektroniskās naudas iestāžu darbības sākšanu, veikšanu un konsultatīvu uzraudzību.

¹⁰ Tādēļ Komisija Stokholmas programmā ir likusi priekšā Eiropas identitātes pārvaldības stratēģiju, COM(2010) 171.

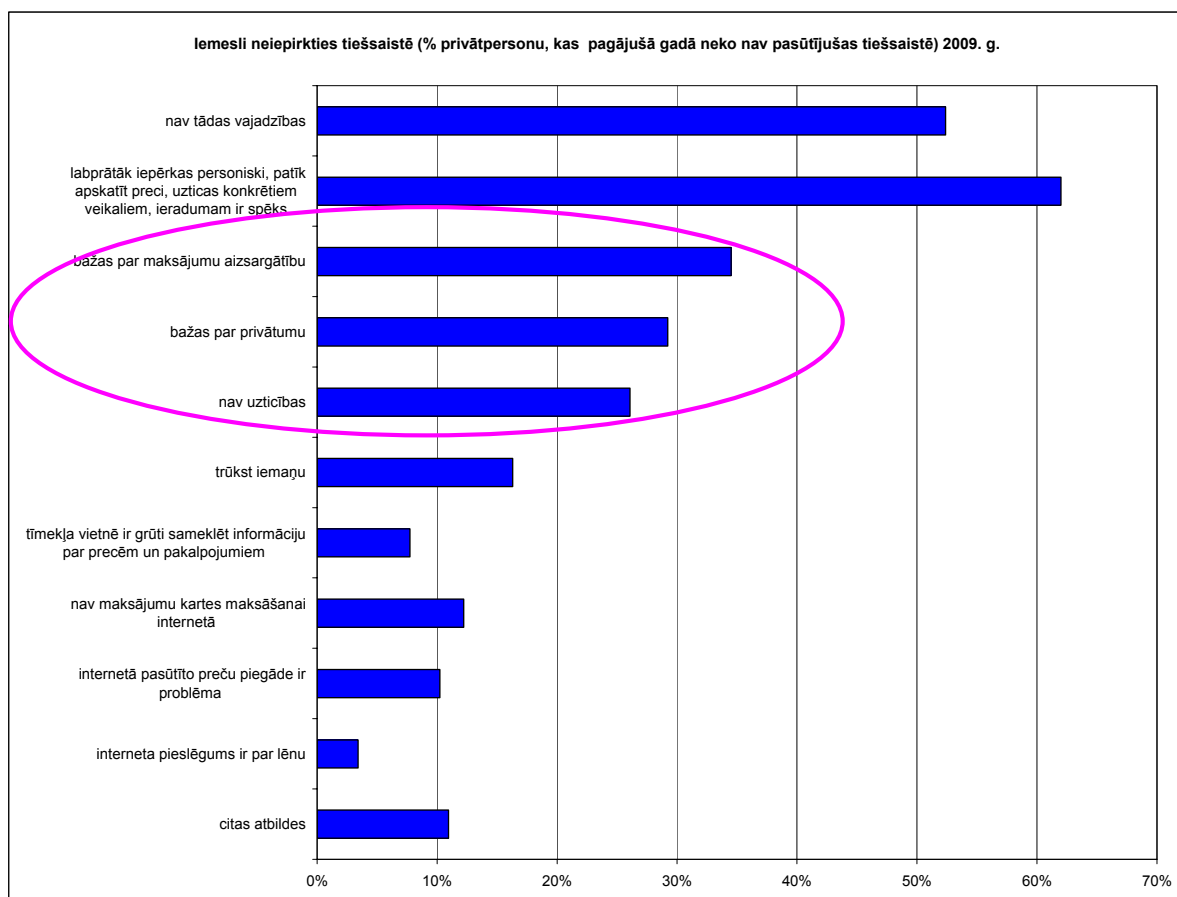
¹¹ Groza Direktīvu 2006/112/EK saskaņā ar Komisijas 2009. gada priekšlikumu.

aizsardzība, pārredzamības prasības un universāli telefona un funkcionāla interneta pakalpojumi un pakalpojumu kvalitātes minimums.

Tomēr šīs tiesības ir izmēģinātas pa dažādiem tiesību aktiem un ne vienmēr ir viegli aptveramas. Lietotājiem ir jāvar atrast vienkāršus kodificētus viņu tiesību un pienākumu skaidrojumus, kas izklāstīti pārredzami un saprotami, piemēram, tiešsaistes platformās, kas veidotas atbilstīgi prototipam *eYou Guide*¹².

Tā kā trūkst uzticības tiešsaistes videi, Eiropas tiešsaistes ekonomikas attīstība tiek nopietni kavēta. Tiem cilvēkiem, kuri 2009. gadā neko nepasūtīja tiešsaistē, galvenie iemesli bija bažas par maksājuma drošību, bažas par privātumu un neuzticēšanās (sk. **3. attēlu** tālāk). Pašlaik notiekošās datu aizsardzības tiesiskā regulējuma pārskatīšanas mērķis ir modernizēt visus attiecīgos tiesību aktus, lai tie spētu izturēt globalizācijas uzlikto pārbaudījumus, un radīt tehnoloģiski neitrālus uzticības un pārliecības vairošanas veidus, nostiprinot pilsoņu tiesības.

3. attēls. Iemesli neiepirkties tiešsaistē (% privātpersonu, kas 2009. gadā neko nav pasūtījušas tiešsaistē)

Avots: Eurostata 2009. gada Kopienas mēroga aptauja par to, cik mājsaimniecību un fizisku personu lieto IKT

Patērētāji **neiepirksies tiešsaistē**, ja nebūs pārliecināti par savu tiesību noteiktību un aizsargātību. Lai gan E-komercijas direktīva uzliek informācijas sabiedrības

12

<http://www.ec.europa.eu/eyouguide>

pakalpojumu sniedzējiem pārredzamības un informācijas prasības un nosaka informācijas prasību minimumu komerciālos paziņojumos¹³, ir vajadzīga cieša uzraudzība, lai nodrošinātu informācijas prasību ievērošanu.

Zināmā mērā stāvokli uzlabos Negodīgas komercprakses direktīva¹⁴ un Finanšu pakalpojumu tālpārdošanas direktīva¹⁵. Ierosinātā Direktīva par patērētāju tiesībām¹⁶ ir jāpieņem ātri, vairojot patērētāju un tirgotāju uzticēšanos pārrobežu pirkumiem tiešsaistē. Tomēr Komisija arī pētīs, kā uzlabot to patērētāju tiesības, kuri pērk digitālos izstrādājumus. Pārrobežu darījumus tiešsaistē var atvieglināt, paaugstinot Eiropas līgumtiesību saskanību, balstoties uz augstu patērētāju aizsardzības līmeni. Komisija arī aizsāks ES mēroga stratēģiju, lai uzlabotu alternatīvās strīdu izšķiršanas sistēmas, un ierosinās ES mēroga tiešsaistes tiesiskās aizsardzības rīku e-komercijai un uzlabos piekļuvi justīcijai tiešsaistē. Bez tam varētu uzlabot patērētāju cenu salīdzināmību, piemēram, ar salīdzinošajai novērtēšanai, izstrādājumu testēšanai vai cenu salīdzinājumam veltītām vietnēm, lai veicinātu konkurenci un pastiprinātu patērētāju aizsardzību.

Ir iespējams vairojot uzticēšanos, radot **ES tiešsaistes uzticības zīmes** mazumtirdzniecības vietnēm. Komisija ir iecerējusi attīstīt šo ideju, apspriežoties ar ieinteresētajām grupām.

PASĀKUMI

Komisija:

- **4. pamatpasākums.** Līdz 2010. gada beigām pārskatīs ES **datu aizsardzības regulējumu**, lai paaugstinātu indivīdu uzticēšanos un nostiprinātu viņu tiesības.
- **Citi pasākumi**
 - Līdz 2012. gadam liks priekšā fakultatīvu **līgumtiesību aktu, kas papildinās Patērētāju tiesību direktīvu**, lai pārvarētu līgumtiesību sadrumstalotību, it sevišķi tiešsaistes vidē.
 - Līdz 2011. gadam ar zaļās grāmatas palīdzību izskatīs iniciatīvas sakarā ar patērētāju alternatīvo strīdu izšķiršanu ES, lai līdz 2012. gadam sagatavotu priekšlikumus **ES mēroga tiešsaistes strīdu izšķiršanas** sistēmai e-komercijas darījumos.
 - Izskatīs priekšlikumus **kolektīvās tiesību aizsardzības** jomā, balstoties uz konsultācijām ar ieinteresētajām grupām.
 - Līdz 2012. gadam sadarbībā ar Eiropas Patērētāju tiesību aizsardzības aģentūru tīklu izdos **ES tiešsaistes tiesību kodeksu**, kurā skaidri un pieejami būs apkopotas esošās digitālo lietotāju tiesības ES un kuram būs pievienoti

¹³ Direktīva 2000/31/EK. Bez tam var būt nepieciešams atbilstīgi tehnoloģiju attīstībai atjaunināt noteikumus par informācijas sabiedrības pakalpojumu ierobežoto atbildību.

¹⁴ Direktīva 2005/29/EK.

¹⁵ Direktīva 2002/65/EK.

¹⁶ Sk.

http://ec.europa.eu/consumers/rights/docs/COMM_PDF_COM_2008_0614_F_LV_PROPOSITION_D_E_DIRECTIVE.pdf.

- Līdz 2012. gadam izveidos ieinteresēto grupu platformu ES **tiešsaistes uzticības zīmēm**, it sevišķi mazumtirdzniecības vietnēm.

Pašlaik Eiropas telesakaru tīkli ir sadalīti pa dalībvalstu robežām, un tiem ir pilnīgi nacionālas, nevis Eiropas mēroga numerācijas, licencēšanas un spektra piešķiršanas shēmas. Šīm nacionālajām struktūrām arvien lielākas problēmas rada pasaules mēroga konkurence un internets.

Komisija arī izmantos jaunizveidotās Eiropas Elektronisko sakaru regulatoru iestādes ekspertus, lai **pārvarētu šķēršļus, kas neļauj Eiropas uzņēmumiem un privātpersonām maksimāli izmantot** pārrobežu elektronisko sakaru pakalpojumus. Piemēram, dalībvalstu numerācijas režīmu uzlabota saskaņošana, balstoties uz pašreizējo satvaru, varētu palīdzēt Eiropas ražotājiem un mazumtirgotājiem, dodot iespēju sniegt pārdošanas, pēcpārdošanas un klientu uzziņu pakalpojumus pa vienu Eiropas mēroga numuru, bet labumu privātpersonām dos sabiedriski lietderīgu numuru (piemēram, numurs 116, ko izmanto karstajām līnijām bērnu pazušanas gadījumos) labāka funkcionēšana. Līdzīgā kārtā lietotāju un patērētāju cenu uzlabota salīdzināmība (piemēram, ar salīdzinošo novērtēšanu) saasinās konkurenci un uzlabos patērētāju aizsardzību.

Visbeidzot, Komisija, cita starpā balstoties uz ieinteresēto grupu praktisko devumu, vērtēs **ārpuseiropas sociālekonomiskās izmaksas telesakaru tirgos**, ieskicēs labāk integrēta tirgus priekšrocības un ieteiks attiecīgas darbības šo izmaksu samazināšanai.

Komisija:

- Ierosinās pasākumus **uzņēmējdarbības pakalpojumu sniegšanai visā Eiropā vajadzīgo numerācijas resursu** pastiprinātai harmonizācijai līdz 2011. gadam.
- Balstoties uz **Eiropas radiofrekvenču spektra politikas programmu**¹⁷, koordinēs tehniskos un normatīvos nosacījumus spektra izmantošanai un nepieciešamības gadījumā harmonizēs spektra joslas, lai panāktu apjomradītus ietaupījumus iekārtu tirgos

17

un ļautu patērētājiem izmantot tās pašas iekārtas un pakalpojumus visā ES.

- Līdz 2011. gadam veikt pētījumu par **ārpuseiropas izmaksām telesakaru tirgos**, lai varētu veikt tālākus pasākumus, kas palielinātu ieguvumus no vienotā tirgus.

2.2. Sadarbspēja un standarti

Patiesi digitālas sabiedrības izveidei mums ir vajadzīga IT izstrādājumu un pakalpojumu efektīva sadarbspēja.

Internets ir tehniskās **sadarbspējas** potenciāla labākais piemērs. Tā atvērtā arhitektūra ir devusi sadarbspējīgas ierīces un lietojumus miljoniem cilvēku visā pasaulē. Taču, lai pilnībā izmantotu IKT ieviešanas dotos labumus, ir vēl vairāk jāpaaugstina ierīču, datu krātuvju, pakalpojumu un tīklu sadarbspēja.

2.2.1. IKT standartu noteikšanas uzlabošana

Eiropas standartu noteikšanas regulējumam ir jātiek līdzī strauji mainīgajiem tehnoloģijas tirgiem, jo sadarbspējai vitāli svarīgi ir **standarti**. Komisija turpinās **pārskatīt Eiropas standartizācijas politiku**, attīstot savu balto grāmatu „IKT standartizācijas modernizēšana Eiropas Savienībā”¹⁸ un izvēršot ar to saistīto publisko apspriešanu. Atspoguļojot atsevišķu globālu forumu un konsorciju izstrādāto IKT standartu pieaugošo nozīmi, svarīgs mērķis ir atļaut tos lietot likumdošanā un publiskajā iepirkumā.

Turklāt norādījumi par pārredzamiem iepriekšējas informācijas sniegšanas noteikumiem **būtiskām intelektuālā īpašuma tiesībām un licencēšanas noteikumiem un nosacījumiem** standartu noteikšanas kontekstā, kas sniedzami it īpaši gaidāmajā ES standartizācijas politikas reformā, kā arī atjauninātajos pretmonopolu noteikumos par horizontālās sadarbības nolīgumiem, varētu palīdzēt pazemināt honorāru pieprasījumus standartu izmantošanai un tādējādi pazemināt iekļūšanas tirgū izmaksas.

2.2.2. Standartu labākas izmantošanas veicināšana

Valsts iestādēm ir labāk jāizmanto viss **attiecīgo standartu** diapazons, kad tās iepērk aparātūru, programmatūru un IT pakalpojumus, piemēram, izvēloties standartus, kurus var īstenot visi ieinteresētie piegādātāji, tādējādi pieļaujot asāku konkurenci un mazinot dalības sašaurinājuma briesmas.

2.2.3. Sadarbspējas paaugstināšana ar koordināciju

Viens no galvenajiem valstu pārvaldes iestāžu sadarbspējas veicināšanas pasākumiem būs vērienīgās **Eiropas sadarbspējas stratēģijas** un **Eiropas sadarbspējas regulējuma** pieņemšana Komisijā — tie veidojami atbilstīgi programmai *ISA* (Eiropas valstu pārvaldes iestāžu sadarbspējas risinājumi¹⁹).

¹⁸ IKT standartizācijas modernizēšana Eiropas Savienībā. Turpmākā virzība, COM(2009) 324.

¹⁹ Eiropas valstu pārvaldes iestāžu sadarbspējas risinājumi (*ISA*) (OV L 260, 3.10.2009., 20. lpp.). *ISA* aizstāj programmu *IDABC* (Visas Eiropas elektroniskās pārvaldības pakalpojumu savietojamības nodrošināšana valsts pārvaldes iestādēm, uzņēmumiem un pilsoņiem (OV L 181, 18.5.2004., 25. lpp.).

Tā kā ne visas dominējošās tehnoloģijas ir balstītas uz standartiem, attiecīgajās jomās pastāv briesmas pazaudēt sadarbības ieguvumus. Komisija izskatīt iespējas pieņemt **pasākumus, kas varētu likt ievērojamiem tirgus dalībniekiem licencēt sadarbības informāciju**, tajā pašā laikā veicinot novatorismu un konkurenci.

PASĀKUMI

Komisija:

- **5. pamatpasākums.** Pārskatot ES standartizācijas politiku, līdz 2010. gadam ierosinās noteikt juridiskus pasākumus IKT sadarbībai, lai reformētu **noteikumus par IKT standartu īstenošanu Eiropā**, ļaujot izmantot atsevišķu IKT forumu un konsorciju standartus.
- Citi pasākumi
 - Veicinās piemērotu noteikumu pieņemšanu par būtiskajām intelektuālā īpašuma tiesībām un licencēšanas nosacījumiem standartu noteikšanā, ieskaitot **iepriekšēju informācijas sniegšanu**, it sevišķi ar vadlīnijām 2011. gadā.
 - 2011. gadā izdos paziņojumu, kurā būs **norādījumi par IKT standartizācijas saistību ar publisko iepirkumu** un kurš palīdzēs valsts iestādēm **labāk izmantot standartus, lai veicinātu efektivitāti un mazinātu dalības sašaurināšanos**.
 - Veicinās sadarbību, 2010. gadā pieņemot Eiropas sadarbības stratēģiju un Eiropas sadarbības regulējumu.
 - Pētīs iespējas noteikt **pasākumus**, kas varētu likt ievērojamiem tirgus dalībniekiem licencēt **sadarbības informāciju**, un par to ziņos līdz 2012. gadam.

Dalībvalstīm:

- valsts līmenī no 2013. gada jāpiemēro **Eiropas sadarbības regulējums**,
- līdz 2013. gadam jāīsteno Malmes un Granādas Deklarācijās noteiktās **saistības sadarbības un standartu jomā**.

2.3. Uzticēšanās un drošība

Eiropieši nepieņems tehnoloģiju, kam viņi neuzticas — digitālais laikmets nav ne „lielais brālis”, ne „kibernētiskie mežonīgie rietumi”.

Lietotājiem, pieslēdzoties tiešsaistei, jābūt drošiem un aizsargātiem. Tāpat kā fiziskajā pasaulē, kibernetiskie mežonīgie rietumi nav pieļaujami. Bez tam daži no novatoriskākajiem un modernākajiem tiešsaistes pakalpojumiem, kā e-bankas vai e-veselība, vienkārši nevarētu pastāvēt, ja uz jaunajām tehnoloģijām nevarētu pilnīgi paļauties. Līdz šim ir pierādījies, ka internets ir labi aizsargāts, elastīgs un stabils, bet IT tīkliem un galalietotāju termināļiem joprojām draud visdažādākās briesmas; pēdējos gados saradies tik daudz surogātpasta, ka e-pasta kustība internetā ir bijusi pamatīgi apgrūtināta — pēc dažādiem aprēķiniem tas veido 80–98 % no visa aprītē esošā e-

pasta²⁰ — un tas izplata visdažādākos vīrusus un ļaundabīgu programmatūru. Arvien pieaug identifikācijas zādzības un krāpšana tiešsaistē. Uzbrukumi kļūst izsmalcinātāki (Trojas zirgi, botu tīkli u. c.), un to motivācija bieži ir finansiāla. Tiem var būt arī politiska motivācija, kā pierādījās nesenajos kiberuzbrukumos Igaunijai, Lietuvai un Gruzijai.

Atbildība par šo draudu novēršanu un drošības pastiprināšanu digitālajā sabiedrībā ir kopīga — gan indivīdiem, gan privātā un publiskā sektora struktūrām, tiklab mājās, kā visā pasaulē. Piemēram, lai konstatētu seksuālu izmantošanu un bērnu pornogrāfiju, var ierīkot brīdināšanas platformas dalībvalstu un ES līmenī līdztekus kaitīgā satura izņemšanai un aplūkošanas novēršanas pasākumiem. Būtiskas ir arī vispārībai domātas izglītojošas darbības un izpratnes vairošanas kampaņas — ES un dalībvalstis var pastiprināt pūliņus, piemēram, ar programmu „Drošāks internets”, sniedzot informāciju un izglītību bērniem un ģimenēm par tiešsaistes drošību, kā arī analizējot digitālo tehnoloģiju lietošanas ietekmi uz bērniem. Arī nozares būtu jānodrošina vēl vairāk attīstīt un īstenot pašregulācijas sistēmas, jo īpaši attiecībā uz to nepilngadīgo aizsardzību, kuri izmanto to pakalpojumus.

Tiesības uz privātumu un personas datu aizsardzību Eiropas Savienībā ir pamattiesības, kas arī tiešsaistē ir efektīvi izlietojamas, izmantojot plašu līdzekļu klāstu: no konstrukcijā iekļautas privātās dzīves neaizskaramības principa²¹ plašas piemērošanas attiecīgajās IKT tehnoloģijās līdz preventīviem sodiem, ja tie nepieciešami. Pārstrādātajā ES elektronisko sakaru regulējumā precizēti tīklu operatoru un pakalpojumu sniedzēju pienākumi, tostarp pienākums ziņot par personas datu drošības pārkāpumiem. Nesen uzsāktajā vispārējā datu aizsardzības regulējuma pārskatīšanā tiks iekļauta iespēja paplašināt pienākumu ziņot par datu drošības pārkāpumiem. Surogātpasta aizlieguma īstenošana tiks pastiprināta, izmantojot patērētāju tiesību aizsardzības (CPC) tīklu.

ES Kritisko informācijas infrastruktūru aizsardzības rīcības plāna²² un Stokholmas Programmas²³ efektīva un ātra īstenošana aizsāks plašus pasākumus tīklu un informācijas drošības jomā un cīņā pret kibernetizāciju. Piemēram, lai reaģētu reālā laika apstākļos, Eiropā jāizveido labi funkcionējošs un plašāks datorapdraudējumu reakcijas komandu (CERT) tīkls, tostarp attiecībā uz Eiropas iestādēm. Sadarbība starp CERT un tiesībaizsardzības iestādēm ir būtiska, un būtu jāveicina kontaktpunktu sistēma, kas palīdzētu novērst kibernetizāciju un reaģēt ārkārtas situācijās, piemēram, uz kiberuzbrukumiem. Eiropai ir vajadzīga arī identifikācijas pārvaldības stratēģija, jo īpaši attiecībā uz drošiem un efektīviem e-pārvaldes pakalpojumiem²⁴.

Visbeidzot, attiecīgo dalībnieku sadarbība ir jāorganizē pasaules līmenī, lai tā varētu efektīvi apkarot un mazināt draudus drošībai. To var iekļaut diskusijās par interneta vadību. Operatīvākā līmenī jāturpina starptautiski saskaņotas mērķtiecīgas

²⁰ Sk., piem., [European Network and Information Society Agency spam survey 2009](#) (2010. gada janvāris).

²¹ Šis princips nozīmē, ka privātums un datu aizsardzība ir ietverta visā tehnoloģiju dzīves ciklā no agrīnās projektēšanas līdz ieviešanai, izmantošanai un galīgai likvidēšanai.

²² COM(2009) 149.

²³ COM(2010) 171.

²⁴ Tāda stratēģija ir ieteikta Stokholmas Programmā.

informācijas drošības darbības un kopīgi jāīstojas, lai cīnītos pret datornoziegumiem, ar atjaunotās Eiropas Tīklu un informācijas drošības aģentūras (*ENISA*) atbalstu.

PASĀKUMI

Komisija:

- **6. pamatpasākums.** 2010. gadā nāks klajā ar pasākumiem, kuru mērķis ir **pastiprināta augsta līmeņa tīkla un informācijas drošības politika**, ieskaitot tādas likumdošanas iniciatīvas kā Eiropas Tīklu un informācijas drošības aģentūras (*ENISA*) modernizācija un pasākumi, kas ļauj straujāk reaģēt kibernetiskā drošības gadījumā, ieskaitot *CERT* ES iestādēs.
- **7. pamatpasākums.** Līdz 2010. gadam nāks klajā ar pasākumiem, ieskaitot likumdošanas iniciatīvas, **kibernetiskā drošības informācijas sistēmām apkarošanai** un līdz 2013. gadam — ar saistītiem noteikumiem par jurisdikciju kibernetiskā drošībā Eiropas un starptautiskā līmenī.
- **Citi pasākumi**
 - Līdz 2012. gadam izveidos **Eiropas kibernetiskās drošības platformu**.
 - Izskatīs iespēju līdz 2011. gadam izveidot **Eiropas kibernetiskās drošības centru**.
 - Sadarbosies ar ieinteresētajām grupām visā pasaulē, lai nostiprinātu **globālo riska pārvaldību** digitālajā un fiziskajā sfērā un starptautiskā mērogā veiktu koordinētas, mērķtiecīgas darbības pret noziedzību un uzbrukumiem drošībai no datoriem.
 - No 2010. gada atbalstīs ES mēroga kibernetiskās drošības gatavības pasākumus.
 - ES personas datu aizsardzības tiesiskā regulējuma²⁵ modernizācijas ietvaros, lai to padarītu saskaņotāku un tiesiski drošu, pētīs iespējas paplašināt noteikumus par paziņošanu par drošības pārkāpumiem.
 - Līdz 2011. gadam izdos norādījumus par to, kā īstenot jauno telesakaru regulējumu attiecībā uz **fizisku personu privātuma un personas datu aizsardzību**.
 - Atbalstīs **punktus ziņošanai par nelegālu saturu tiešsaistē** (karstās līnijas) un valsts līmenī darbojošās izpratnes veidošanas kampaņas par bērnu drošību tiešsaistē un veicinās Eiropas mēroga sadarbību un paraugprakses izplatīšanu šajā jomā.
 - Veicinās dažādu ieinteresēto grupu dialogu un Eiropas un pasaules mēroga pakalpojumu sniedzēju (piemēram, sociālo tīklu platformu, mobilo sakaru pakalpojumu sniedzēju) pašregulāciju, jo īpaši saistībā ar to, kā viņu pakalpojumus izmanto nepilngadīgie.

Dalībvalstīm:

- Līdz 2012. gadam **valstu līmenī** jāizveido **labi funkcionējošs CERT tīkls**, kas aptvers

visu Eiropu.

- Sadarbībā ar Komisiju no 2010. gada jāveic **plaša mēroga uzbrukuma imitācija** un jātestē apkarošanas stratēģija.
- Līdz 2013. gadam pilnībā jāievieš **karstās līnijas ziņošanai par aizvainojošu vai kaitīgu tiešsaistes saturu**, jāorganizē izpratnes veidošanas kampaņas par interneta drošību bērniem un jāpiedāvā mācīt tiešsaistes drošību skolās, un jāmudina tiešsaistes pakalpojumu sniedzēji ieviest pašregulēšanas pasākumus attiecībā uz bērnu drošību tiešsaistē.
- Sākot no 2010. gada, līdz 2012. gadam jāizveido vai jāpielāgo Eiropas kibernetikas platformai **nacionālās brīdināšanas platformas**.

2.4. Ātra un īpaši ātra piekļuve internetam

Mums ir vajadzīgs ļoti ātrs internets, lai ekonomika varētu augt spēkā un radīt darbavietas un pārticību un lai nodrošinātu pilsoņiem piekļuvi tādām saturam un pakalpojumiem, kādu viņi vēlas.

Nākotnes ekonomika būs tīklā balstīta zināšanu ekonomika, un tās centrā būs internets. Eiropai ir vajadzīga plaši pieejama ātra un īpaši ātra piekļuve internetam par konkurences noteiktām cenām. Stratēģija „Eiropa 2020” akcentē to, cik svarīgi ir ieviest platjoslu, lai ES veicinātu sociālo iekļautību un konkurētspēju. Tā atgādina mērķi sagādāt pamata platjoslu visiem eiropiešiem līdz 2013. gadam un tiecas nodrošināt, lai līdz 2020. gadam: i) visiem eiropiešiem būtu piekļuve daudz lielāka ātruma internetam — virs 30 Mb/s — un ii) 50 % no Eiropas mājsaimniecībām vai vairāk abonētu interneta pieslēgumu ar ātrumu vairāk nekā 100 Mb/s.

Lai sasniegtu šos vērienīgos mērķus, ir jāizstrādā aptveroša politika, balstoties uz tehnoloģiju apvienojumu un līdztekus koncentrējoties uz diviem mērķiem: pirmkārt, nodrošināt vispārēju platjoslas aptvērumu (apvienojot fiksēto un bezvadu), interneta ātrumam pakāpeniski palielinoties līdz 30 Mb/s un vairāk, otrkārt, laika gaitā sekmēt nākamās paaudzes piekļuves (NGA) tīklu ieviešanu un apguvi lielā daļā ES teritorijas, ļaujot izmantot īpaši ātrus interneta pieslēgumus — virs 100 Mb/s.

2.4.1. Vispārēja platjoslas pārklājumu ar palielinātu ātrumu garantēšana

Bez nopietnas publiskā sektora iejaukšanās ir risks, ka rezultāti nebūs optimāli, jo ātrās platjoslas tīkli koncentrēsies atsevišķās augsta blīvuma zonās ar ievērojamām iekļuves izmaksām un augstām cenām. Šādu tīklu radītais papildu ieguvums ekonomikai un sabiedrībai attaisno valsts sektora politiku, kas garantē vispārēju platjoslas pārklājumu ar pieaugošu ātrumu.

Šim nolūkam Komisija ir iecerējusi izdot paziņojumu, kur būs ieskicēts kopīgais satvars, kurā veidojama ES un valstu politika, lai sasniegtu stratēģijas „Eiropa 2020” mērķus. Šādai politikai ir jāpazemina platjoslas ieviešanas izmaksas visā ES teritorijā, nodrošinot pareizu plānošanu un koordināciju un samazinot administratīvo slogu. Piemēram, kompetentajām iestādēm ir jānodrošina platjoslas tīklu un ēku iekšējās instalācijas izveide publiskā un privātā sektora inženiertehniskajos būvdarbos, piekļuves tiesību iegūšana un kabeļu ierīkošanai pieejamo pasīvo infrastruktūru kartēšana.

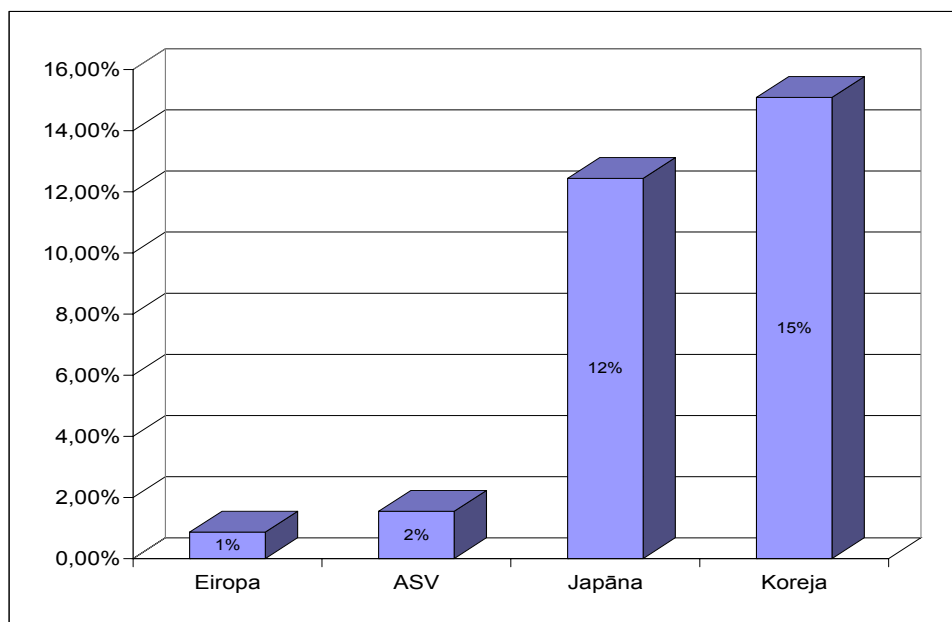
Bezvadu (virszemes un pavadoņu) platjoslai var būt galvenā loma, nodrošinot pārklājumu visos apvidos, ieskaitot attālus rajonus un laukus. Galvenā problēma bezvadu platjoslas tīklu attīstībā šobrīd ir piekļuve radiofrekvenču spektram. Mobilā interneta lietotāji jau tagad piedzīvo tīklu sastrēgumus, jo radiofrekvenču spektrs netiek izmantots lietderīgi. Viļas ne tikai lietotāji — tiek bremsēts novatorisms jaunu tehnoloģiju tirgos, ik gadu ietekmējot darbības, kuru vērtība ir 250 miljardi euro²⁶. Progresīvai Eiropas frekvenču spektra politikai ir ne tikai jānodrošina raidīšana, bet arī jāveicina efektīva spektra pārvaldība, līdz noteiktam nākotnes datumam atsevišķas digitālās dividendes frekvences nododot lietošanā bezvadu platjoslai, nodrošinot papildu elastību (atļaujot arī spektra tirdzniecību) un atbalstot konkurenci un novatorismu.

Bez tam būtu jāizmanto valstu, ES un EIB finansēšanas instrumenti mērķtiecīgiem ieguldījumiem platjoslā jomās, kur uzņēmēju ieinteresētība pašlaik ir vāja un tādēļ tikai mērķtiecīga iejaukšanās var panākt ieguldījumu noturību.

2.4.2. NGA tīklu ieviešanas sekmēšana

Pašlaik Eiropā piekļuve internetam galvenokārt balstās uz pirmās paaudzes platjoslu, kas nozīmē piekļuvi internetam pa mantotajiem telefona vadiem un TV kabeļtīkliem. Taču privātpersonas un uzņēmumi visā pasaulē arvien vairāk pieprasa daudz ātrākus NGA tīklus. Šajā ziņā Eiropa joprojām atpaliek no dažiem saviem galvenajiem konkurentiem. Zīmīgs rādītājs ir optiskās šķiedras kabeļa līdz galalietotājam izplatība, kas Eiropā ir ļoti zema un stipri zem dažu vadošo G20 valstu līmeņa (sk. 4. attēlu).

4. attēls. Optiskās šķiedras tīkla līdz galalietotājam (FTTH) izplatība tirgū 2009. gada jūlijā

Avots: Point Topic

²⁶

Sk. *Conditions and options in introducing secondary trading of radio spectrum in the European Community*, Eiropas Komisija, 2004. g.

Lai veicinātu *NGA* ieviešanu un tirgus ieguldījumus atvērtos un konkurētspējīgos tīklos, Komisija pieņems ieteikumu par *NGA*, balstoties uz šādiem principiem: i) nosakot uz izmaksām orientētas piekļuves cenas, pietiekami jāņem vērā ieguldījumu risks, ii) nacionālajiem regulatoriem jābūt spējīgiem katrā gadījumā noteikt piekļuvei vispiemērotākos aizsardzības līdzekļus, pieļaujot mērenu ieguldīšanas tempu alternatīviem operatoriem, reizē ņemot vērā konkurences līmeni katrā konkrētā jomā, iii) jāveicina kopieguldījumi un dalīta riska mehānismi.

2.4.3. *Atklāts un neitrāls internets*

Komisija arī cieši uzraudzīs jauno tiesību aktu noteikumu ievērošanu saistībā ar atklātu un neitrālu internetu, kas aizsargā lietotāju tiesības piekļūt informācijai un to izplatīt tiešsaistē un nodrošina datplūsmas pārvaldības pārredzamību²⁷. 2010. gada pavasarī, pildot apņemšanos līdz gada beigām sniegt ziņojumu un ņemot vērā tirgus un tehnoloģiju attīstību, Komisija sāks publiski apspriest to, vai ir vajadzīgi papildu norādījumi, lai nodrošinātu izteiksmes brīvības pamatmērķus, pārredzamību, vajadzību ieguldīt efektīvus un atvērtos tīklos, godīgu konkurenci un atvērtību novatoriskiem uzņēmējdarbības modeļiem.

PASĀKUMI

Komisija:

- **8. pamatpasākums.** 2010. gadā pieņems Paziņojumu par platjoslu, kas noteiks kopīgu satvaru ES un dalībvalstu pasākumiem, lai sasniegtu stratēģijas „Eiropa 2020” platjoslas mērķus, cita starpā
 - pastiprinās un šajā sakarā racionalizēs **ātrgaitas platjoslas finansēšanu** ar ES instrumentiem (piem., ERAF, *ERDP*, ELFLA, TEN, *CIP*) līdz 2014. gadam un pētīs, kā piesaistīt **kapitālu** ieguldījumiem platjoslā, **uzlabojot kredītu kvalitāti** (ar EIB un ES līdzekļu atbalstu),
 - 2010. gadā ierosinās Eiropas Parlamentam un Padomei pieņemt lēmumu par vērienīgu **Eiropas radiofrekvenču spektra politikas programmu**, kas radīs koordinētu un stratēģisku spektra politiku ES līmenī, lai paaugstinātu radiofrekvenču spektra pārvaldības efektivitāti un maksimizētu ieguvumus patērētājiem un nozarei,
 - 2010. gadā izdos ieteikumu, kas ar skaidriem un efektīviem regulējošiem pasākumiem **veicinās ieguldījumus konkurētspējīgos nākamās paaudzes piekļuves (NGA) tīklos**.

Dalībvalstīm:

- līdz 2012. gadam jāizstrādā un jāievieš **valsts platjoslas plāni**, kas atbilst stratēģijā

²⁷

Direktīvas 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem 8. panta 4. punkta g) apakšpunkts; Universālā pakalpojuma direktīvas 20. panta 1. punkta b) apakšpunkts un 21. panta 3. punkta c) un d) apakšpunkts.

„Eiropa 2020” definētajiem **aptvēruma un ātruma un apguves mērķiem**, izmantojot publisko finansējumu saskaņā ar ES konkurences un valsts atbalsta noteikumiem²⁸, — Komisija katru gadu ziņos par veikumu Digitālās programmas vadībā,

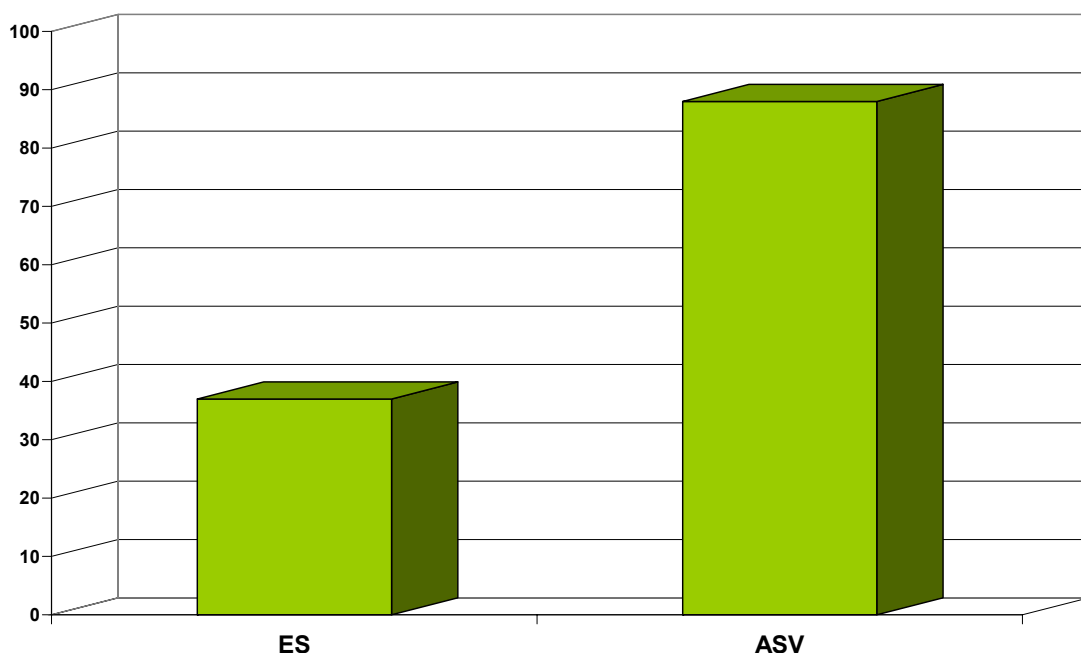
- jāveic pasākumi, ieskaitot tiesību aktu pieņemšanu, kas **atvieglinātu ieguldījumus platjoslā**, piemēram, jānodrošina, ka inženiertehniskajos būvdarbos sistemātiski tiek iesaistīti potenciālie ieguldītāji, jāiegūst piekļuves tiesības, jākartē pieejamā kabeļiem un ēku instalācijas modernizācijai piemērotā pasīvā infrastruktūra,
- pilnībā jāizmanto **Struktūrfondu un Lauku attīstības fonda** līdzekļi, kas jau ir paredzēti ieguldījumiem IKT infrastruktūrās un pakalpojumos,
- jāīsteno **Eiropas radiofrekvenču spektra politikas programma**, lai nodrošinātu koordinētu spektra sadalīšanu, kas ir vajadzīga, lai līdz 2020. gadam sasniegtu mērķi 100 % 30 Mb/s interneta pārklājums, un **ieteikums par NGA**.

2.5. Pētniecība un inovācijas

Eiropai ir vairāk jāiegulda izpētē un izstrādē un jānodrošina labāko ideju nonākšana tirgū.

Eiropas ieguldījumi ar IKT saistītajā izpētē un izstrādē joprojām ir nepietiekami. Salīdzinot ar tādiem lielākajiem tirdzniecības partneriem kā ASV, IKT izpēte un izstrāde Eiropā ne tikai ir daudz mazāka daļa no kopējiem izpētes un izstrādes izdevumiem (17 % salīdzinājumā ar 29 %), bet absolūtā izteiksmē veido apmēram 40 % no ASV izdevumiem (**5. attēls** — 37 miljardi euro pretstatā 88 miljardiem euro 2007. gadā).

5. attēls. Kopējie izdevumi IKT izpētei un izstrādei miljardos euro (2007. g.)

²⁸

Kopienas pamatnostādnes valsts atbalsta noteikumu piemērošanai attiecībā uz platjoslas tīklu ātru izvēršanu (OV C 235, 30.9.2009., 4. lpp.).

Tā kā IKT veido ievērojamu daļu no Eiropas rūpniecisko jaudu kopējās pievienotās vērtības, piemēram, automobiļu rūpniecības (25 %), plašpatēriņa ierīču (41 %) vai veselības aizsardzības un medicīnas jomā (33 %), ieguldījumu trūkums IKT izpētē un izstrādē rada briesmas Eiropas rūpniecības un pakalpojumu nozarei kopumā.

Ieguldījumu plaša ir saistīta ar trim galvenajām problēmām.

- Publisko izpētes un izstrādes darbību nepietiekamība, piem., ES publiskais sektors tērē mazāk nekā 5,5 miljardus euro gadā IKT izpētei un izstrādei, stipri mazāk nekā konkurējošās ekonomikas.
- Tirgus sadrumstalotība un novatoriem domāto finanšu līdzekļu izklaidētība ir faktori, kas ierobežo IKT novatorisko uzņēmumu, it sevišķi MVU, izaugsmi un attīstību.
- Eiropa lēni apgūst IK tehnoloģijā balstītās novitātes, it sevišķi jomās, kas ir vispārības interesēs. Lai gan sabiedrības problēmas ir lielākie inovācijas dzinējspēki, Eiropa maz izmanto inovācijas un izpētes un izstrādes iepirkumu savu sabiedrisko pakalpojumu kvalitātes un snieguma uzlabošanai.

2.5.1. *Vairāk enerģijas un efektivitātes*

2010. gadā Komisija iepazīstinās ar plašu pētniecības un inovācijas stratēģiju, kas būs „Inovācijas Savienības” paraugprogramma stratēģijas „Eiropa 2020” īstenošanā²⁹. Balstoties uz Eiropas vadības stratēģiju IK tehnoloģijā³⁰, Eiropai ir jāpastiprina, jākoncentrē un jāapkopo tās ieguldījumi, lai saglabātu konkurētspēju šajā jomā, un jāturpina ieguldīt augsta riska pētījumos, ieskaitot daudzdisciplīnu fundamentālos pētījumus.

Eiropai ir arī jāpalielina savas novatoriskās priekšrocības galvenajās jomās, nostiprinot e-infrastruktūru³¹ un galvenajās sfērās mērķtiecīgi attīstot inovācijas kopas. Tai ir jāizstrādā ES mēroga mākoņdatošanas stratēģija, sevišķi pārvaldes un zinātnes vajadzībām³².

2.5.2. *IKT inovācijas veicināšana, izmantojot vienoto tirgu*

Eiropas publiskā sektora izdevumi būtu izlietojami inovācijas veicināšanai, reizē paaugstinot publisko pakalpojumu efektivitāti un kvalitāti. Valsts iestādēm Eiropā ir jāapvieno spēki, lai inovācijas labā vienādotu reglamentāciju, sertifikāciju, iepirkumus un standartizāciju. Ir vajadzīgas valsts un privātā sektora partnerības un ieinteresēto grupu forumi, kas izstrādātu apvienotas tehnoloģijas ceļu kartes, no pētniecības līdz laišanai tirgū, lai inovācija kalpotu sabiedriskajām vajadzībām. Zināšanu nodošanas darbības ir efektīvi jāpārvalda³³ un jāatbalsta ar piemērotiem

²⁹ Sk. *The 2009 Report on R&D in ICT in the European Union*.

³⁰ Stratēģija IST pētniecībai, izstrādei un inovācijām Eiropā – aktīvāka iesaistīšanās, COM(2009) 116.

³¹ *GÉANT high-capacity electronic communication network* un *EGI European Grid Infrastructure*.

³² Stratēģijā jārisina tautsaimnieciskie, tiesiskie un institucionālie aspekti.

³³ Sk. Komisijas Ieteikumu par intelektuālā īpašuma pārvaldību zināšanu nodošanas darbībās un par prakses kodeksu universitātēm un citām sabiedriskām pētniecības iestādēm, [C\(2008\) 1329](#).

finanšu instrumentiem³⁴, un publiski finansētas pētniecības rezultāti ir plaši jāizplata ar zinātnes datu un darbu publikācijām atklātai piekļuvei³⁵.

2.5.3. Nozares vadītās iniciatīvas atklātai inovācijai

IKT veicina vērtību radīšanu un izaugsmi visā tautsaimniecībā. Tas nozīmē, ka nozarei arvien vairāk vajadzīgi atklāti un sadarbībspējīgi risinājumi IKT ekspluatācijai visās tās apakšnozarēs. ES finansētās programmās tiks atbalstītas **nozares vadītās iniciatīvas**, kuru mērķis ir **standarti un atklātas platformas** jauniem izstrādājumiem un pakalpojumiem. Komisija šīs darbības padziļinās, pulcējot ieinteresētās grupas kopīgu pētījumu programmās tādās jomās kā nākotnes internets, ieskaitot lietisko internetu, un galvenajās IKT iespējošanas tehnoloģijās.

PASĀKUMI

Komisija:

- **9. pamatpasākums. Iesaistīs vairāk privāto ieguldījumu**, stratēģiski izmantojot iepirkumu pirmskomercializācijas posmā³⁶ un publiskā un privātā sektora partnerības³⁷, izmantojot struktūrfondus pētniecībai un inovācijai un saglabājot IKT izpētes un izstrādes budžeta pieauguma tempu 20 % gadā vismaz 7. pamatprogrammas darbības laikā.
- Citi pasākumi
 - Pastiprinās **resursu koordināciju un apvienošanu** ar dalībvalstīm un nozari³⁸ un vairāk koncentrēsies uz pieprasījuma un lietotāju virzītajām partnerībām ES atbalstā IKT izpētei un izstrādei.
 - No 2011. gada ierosinās pasākumus „**vieglai un ātrai**” piekļuvei ES pētniecības finansēšanas līdzekļiem IK tehnoloģijā, tos padarot pievilcīgākus sevišķi MVU un jaunajiem pētniekiem, ņemot vērā plašāku īstenošanu ES pētniecības un tehniskās izstrādes pamatprogrammā³⁹.
 - Nodrošinās pietiekamu finansiālu atbalstu kopīgām IKT pētniecības infrastruktūrām un inovācijas kopām, izstrādās jaunas e-infrastruktūras un iedibinās ES stratēģiju mākoņdatošanai, sevišķi pārvaldes un zinātnes vajadzībām.
 - Sadarbībā ar ieinteresētajām grupām **izstrādās** jaunu tīmekļa lietojumu un pakalpojumu paaudzi, arī daudzvalodu saturam un pakalpojumiem, ar ES finansētām programmām atbalstot standartus un atklātas platformas.

³⁴ Piemēram, ar ieguldījumu garantijām no Eiropas Investīciju fonda un citiem EIB finansēšanas instrumentiem.

³⁵ Tālab Komisija attiecīgi paplašinās atklātās piekļuves pašreizējās publikācijas prasības, ko nosaka Komisijas Lēmums C(2008) 4408 (sīkākas ziņas par šo izmēģinājumu ir pieejamas adresē <http://ec.europa.eu/research/science-society/index.cfm?fuseaction=public.topic&id=1680>).

³⁶ 2011.–2013. gadā Komisija līdzfinansēs piecus jaunus pasākumus sakarā ar iepirkumu pirmskomercializācijas posmā, iesaistot dalībvalstis.

³⁷ Piem., 2011.–2013. gadā 7. pamatprogrammā Komisija atbalstīs sešas publiskā un privātā sektora partnerības no IKT ar kopējo finansējumu 1 miljards euro un apmēram 2 miljardu euro privāto izmaksu iesaisti.

Dalībvalstīm:

- Līdz 2020. gadam **jādivkāršo publiskā sektora ikgadējie kopējie izdevumi** IKT izpētei un izstrādei no 5,5 uz 11 miljardiem euro (ieskaitot ES programmas) tādā veidā, ka tiek **iesaistīts līdzvērtīgs privāto izdevumu pieaugums** no 35 uz 70 miljardiem euro.
- **Jāiesaistās plaša mēroga izmēģinājuma projekti**, lai testētu un izstrādātu novatoriskus un sadarbībspējīgus risinājumus vispārības interešu jomās, kuras finansē CIP.

2.6. Digitālo prasmju, iemaņu un iekļautības uzlabošana

Digitālajā laikmetā ir jārūpējas par iespēju sagādāšanu un emancipāciju; izcelsmei vai iemaņām nav jābūt par šķērsli piekļuvei šim potenciālam.

Tā kā arvien vairāk rutīnas darbību tiek veikts tiešsaistē — no pieteikšanās darbā līdz nodokļu nomaksai vai biļešu nodrosei — interneta lietošana daudziem eiropiešiem ir kļuvusi par daļu no ikdienas. Tomēr 150 miljoni eiropiešu — kādi 30 % — internetu nekad nav lietojuši. Viņi bieži izsakās, ka viņiem nav tādas vajadzības vai ka tas ir par dārgu. Lielā mērā šo grupu veido 65–74 gadus veci cilvēki, cilvēki ar zemiem ienākumiem, bezdarbnieki un mazizglītotie.

Daudzos gadījumos apguves plaisu rada lietotāja iemaņu trūkums, piemēram, digitālo līdzekļu un mediju lietošanas neprasme, ne tikai nodarbināmības vajadzībām, bet arī mācībām, radošai darbībai, dalībai un pārlicēbai un izvēlei, lietojot digitālos plašsaziņas līdzekļus. Piekļūstamība un lietojamība ir problēmas arī Eiropas invalīdiem. Šās digitālās plaisas pārvarēšana var palīdzēt nelabvēlīgā situācijā esošu sociālo grupu locekļiem līdztiesīgāk piedalīties digitālajā sabiedrībā (ieskaitot tādus viņu interesēm tuvākus pakalpojumus kā e-mācības, e-pārvalde, e-veselība) un uzlabot situāciju, paaugstinot savu nodarbināmību. Digitālā prasme tādējādi ir viena no astoņām galvenajām indivīda prasmēm, kas ir būtiskas zināšanās balstītā sabiedrībā⁴⁰. Tā ir arī atslēga vispārējai izpratnei par drošumu tiešsaistē.

Turklāt IKT kā Eiropas izaugsmes nozare un konkurētspējas un ražīguma pieauguma dzinējspēks visā Eiropas tautsaimniecībā nevar efektīvi funkcionēt bez lietpratīgiem praktiķiem. ES tautsaimniecību bremzē IKT praktisko prasmju trūkums: ap 2015. gadu Eiropai, iespējams, trūks prasmju, lai aizpildītu 700 000 IT darbavietu⁴¹.

³⁸ Balstoties uz kopīgi koordinētās programmas AAL pieredzi un programmas ERANET+ aicinājumiem fotonikā, 2011.–2012. gadam tiks ierosināti jauni pasākumi tādās jomās kā e-veselība un viedā apgaisme.

³⁹ Viens no stūrakmeņiem ir nesenais Komisijas paziņojums „[Pētniecības pamatprogrammu īstenošanas vienkāršošana](#)”, COM(2010) 187.

⁴⁰ Sk. Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 18. decembra Ieteikumu par pamatprasmēm mūžizglītībā.

⁴¹ eSkills Monitor study. Monitoring skills supply and demand in Europe, European Commission 2009, sk. <http://www.eskills-monitor.eu/>. E-prasmju plaisa pēc dažādiem tautsaimniecības attīstības scenārijiem varētu būt no 384 000 līdz 700 000 darbavietu.

2.6.1. Digitālās prasmes un iemaņas

Ir būtiski apmācīt Eiropas pilsoņus IKT un digitālo mediju lietošanā un sevišķi — piesaistīt pusaudžus IKT izglītībai. Ir jāpaplašina un jāpapildina **IKT praktiķu un e-uzņēmējdarbības prasmes**, t. i., digitālās prasmes, kas nepieciešamas inovācijai un izaugsmei. Bez tam, ņemot vērā to, ka ir 30 miljoni sieviešu vecumā no 15 līdz 24 gadiem⁴², ir nepieciešams uzlabot IKT nozares pievilcību profesionālai izmantošanai un sevišķi — tehnoloģiju radīšanai un projektēšanai. Visiem pilsoņiem ir jāiegūst izpratne par IKT potenciālu visdažādākajās profesijās. Ir vajadzīgas partnerības ar visdažādākajām ieinteresētajām grupām, mācību paplašināšana, digitālo prasmju atzīšana formālās vispārējās un profesionālās izglītības sistēmās, kā arī izpratnes veicināšana un efektīva IKT apmācība un sertifikācija ārpus formālās izglītības sistēmām, iekaitot tiešsaistes rīkus un digitālos medijus jaunu iemaņu ieguvei un profesionālajai tālākizglītībai⁴³. Izmantojot pirmās „Eiropas e-prasmju nedēļas” (2010. gada 1.–5. martā)⁴⁴ pieredzi, Komisija no 2010. gada atbalstīs valstu un Eiropas līmeņa izpratnes vairošanas darbības ar nolūku veicināt IKT izglītību, karjeras un darbavietas jauniešu vidū, kā arī vairo digitālo līdzekļu lietošanas prasmes pilsoņu vidū un darbaspēka IKT apmācību un labākās prakses pārņemšanu.

2.6.2. Iekļaujoši digitālie pakalpojumi

Digitālās sabiedrības labumiem ir jābūt pieejamiem ikvienam. ņemot vērā nesenās publiskās apspriešanas rezultātus⁴⁵, Komisija pētīs, kā vislabāk apmierināt pieprasījumu pēc telesakaru pamatpakalpojumiem mūsdienu konkurences tirgos, kādai jābūt universālā pakalpojuma lomai mērķa „platjoslu visiem” sasniegšanā un kā universālais pakalpojums būtu finansējams. Ja izrādīsies nepieciešami priekšlikumi sakarā ar Universālā pakalpojuma direktīvu⁴⁶, Komisija tos izvirzīs līdz 2010. gada beigām.

Ir vajadzīgas arī saskaņotas darbības, lai nodrošinātu jaunā elektroniskā satura pilnīgu pieejamību invalīdiem. Konkrēti, ir jāpieskaņo starptautiskajiem tīmekļa piekļūstamības standartiem⁴⁷ publiskās vietnes un tiešsaistes pakalpojumi Eiropas Savienībā, kas ir svarīgi, lai pilnīgi piedalītos sabiedriskajā dzīvē. Bez tam pienākumi saistībā ar piekļūstamību ir iekļauti ANO Konvencijā par invalīdu tiesībām⁴⁸.

PASĀKUMI

Komisija:

- **10. pamatpasākums.** Ierosinās noteikt **digitālās prasmes un iemaņas** par prioritāti

⁴² Eiropas Komisijas 2008. gada dati.

⁴³ Turpmāki priekšlikumi šajā sakarā tiks iekļauti stratēģijas „Eiropa 2020” gaidāmajā paraugprogrammā „Inovācijas Savienība”.

⁴⁴ Sk. <http://eskills-week.ec.europa.eu>.

⁴⁵ Sk. http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecomm/library/public_consult/index_en.htm.

⁴⁶ Direktīva 2002/22/EK par universālo pakalpojumu un lietotāju tiesībām attiecībā uz elektronisko sakaru tīkliem un pakalpojumiem.

⁴⁷ It sevišķi *Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) 2.0*.

⁴⁸ Sk. <http://www.un.org/disabilities/convention/conventionfull.shtml>.

Eiropas Sociālā fonda regulā (2014.–2020. gadā).

- **11. pamatpasākums.** Līdz 2012. gadam izstrādās ar Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru⁴⁹ un *EUROPASS*⁵⁰ saistītus rīkus **IKT praktiķu un lietotāju prasmju identifikācijai un atzīšanai** un Eiropas IKT profesionālisma satvaru, lai uzlabotu IKT praktiķu prasmes un mobilitāti visā Eiropā.
- Citi pasākumi
 - Digitālās prasmes un iemaņas padarīs par **prioritāti** 2010. gadā⁵¹ aizsākamajā **paraugprogrammā „Jaunas iemaņas jaunām darbavietām”**, ieskaitot dažādu ieinteresēto grupu **nozares IKT iemaņu un nodarbinātības padomes** izveidi pieprasījuma un piedāvājuma aspektu risināšanai.
 - Veicinās **jaunu sieviešu un sieviešu, kas atgriežas darba dzīvē, plašāku dalību IKT darbaspēkā**, atbalstot apmācības resursus internetā, e-mācības uz rotaļu pamata un sabiedrisko tīklošanos.
 - 2011. gadā izstrādās tiešsaistes patērētāju izglītības rīku jauno mediju tehnoloģiju jomā (piem., patērētāju tiesības internetā, e-komercija, datu aizsardzība, mediju lietošanas prasmes, sabiedriskie tīkli utt.). Šis rīks sniegs klientiem pielāgotus informācijas un izglītības materiālus patērētājiem, skolotājiem un citiem multiplikatoriem 27 dalībvalstīs.
 - Līdz 2013. gadam tiks priekšā digitālo prasmju un mediju lietošanas prasmju ES mēroga indikatorus.
 - Sistemātiski izvērtēs pieklūstamību, pārskatot ar digitālo programmu saistītos tiesību aktus par e-komerciju, e-identifikāciju un e-parakstu, ievērojot ANO Konvenciju par invalīdu tiesībām.
 - Uz iespēju analīzes pamata līdz 2011. gadam izteiks priekšlikumus, kas nodrošinās publiskā sektora vietņu (un vietņu, kas pilsoņiem sniedz pamatpakalpojumus) pilnīgu pieejamību līdz 2015. gadam.
 - Līdz 2012. gadam sadarbībā ar dalībvalstīm un attiecīgajām ieinteresētajām grupām sekmēs ANO konvencijai atbilstoša **Saprašanās memoranda par invalīdu digitālo piekļuvi** pieņemšanu.

Dalībvalstīm:

- Līdz 2011. gadam jāievieš **ilgtermiņa e-prasmju un digitālo līdzekļu lietošanas prasmju politika** un jāveicina attiecīga MVU un nelabvēlīgā situācijā esošu grupu motivācija.
- Līdz 2011. gada jāievieš telesakaru regulējuma un Audiovizuālo plašsaziņas līdzekļu

⁴⁹ Sk. Eiropadomes un Parlamenta Ieteikumu par Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras izveidošanu mūžizglītībai.

⁵⁰ Sk. Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 15. decembra Lēmumu 2241/2004/EK par vienotu Kopienas sistēmu kvalifikāciju un kompetences pārskatāmībai (*Europass*).

⁵¹ Sk. Jaunas prasmes jaunām darba vietām, COM(2008) 868, E-prasmes 21. gadsimtā: konkurētspējas, izaugsmes un nodarbinātības veicināšana, COM(2007) 496 un stratēģijas „Europe 2020” gaidāmo paraugprogrammu.

pakalpojumu direktīvas **noteikumi par invaliditāti**.

- **Valsts** izglītības un apmācības modernizēšanas **politikā** jāintegrē **e-mācības**, ieskaitot mācību programmas, mācību rezultātu novērtēšanu un izglītotāju profesionālo izaugsmi.

2.7. ES sabiedrības ieguvumi no IKT

Tehnoloģijas un informācijas gudra izlietošana mums palīdzēs risināt tādas visas sabiedrības problēmas kā klimata pārmaiņas un iedzīvotāju novecošana.

Digitālā sabiedrība ir jāiztēlojas kā sabiedrība, kas dos labāku iznākumu ikvienam. IKT ieviešana kļūst par kritisku elementu tādu politisku mērķu īstenošanā kā novecojošās sabiedrības atbalstīšana, klimata pārmaiņas, enerģijas patēriņa samazināšana, transporta efektivitātes un mobilitātes uzlabošana, pacientu iespēju uzlabošana un invalīdu iekļautības nodrošināšana.

2.7.1. IKT videi

ES ir apņēmusies līdz 2020. gadam samazināt siltumnīcefekta gāzu emisiju par vismaz 20 %, salīdzinot ar 1990. gada apmēriem, un par 20 % paaugstināt energoefektivitāti. IKT nozarei šajā darbā ir svarīga loma.

- IKT piedāvā potenciālu strukturālai pārejai uz mazāk resursietilpīgiem ražojumiem un pakalpojumiem, enerģijas ietaupījumiem ēkās un elektroenerģijas tīklos, kā arī intelektiskajām transporta sistēmām, kas ir efektīvākas un mazāk patērē enerģiju.
- IKT nozarei ir jārada ceļš, ziņojot par savu ekoloģisko veikumu, pieņemot kopīgu mērījumu sistēmu par pamatu mērķu noteikšanai, lai samazinātu enerģijas izlietojumu un siltumnīcefekta gāzu emisijas visos procesos, kas ir ietverti IKT izstrādājumu ražošanā, izplatīšanā, lietošanā un likvidēšanā un IKT pakalpojumu sniegšanā⁵².

Sadarbība starp IKT nozari, citām nozarēm un valsts iestādēm ir būtiska, lai paātrinātu IKT balstītu risinājumu izstrādi un plaša mēroga ieviešanu viedajiem tīkliem un skaitītājiem, nullei tuva energopatēriņa ēkām un intelektiskajām transporta sistēmām. Ir būtiski nodot privātpersonu un organizāciju rīcībā informāciju, kas tiem palīdzēs samazināt savas oglekļa pēdas⁵³. IKT nozarei būtu jārada modelēšanas, analīzes, uzraudzības un vizualizācijas rīki ēku, transportlīdzekļu, uzņēmumu, pilsētu un reģionu energoefektivitātes un emisiju izvērtēšanai. Viedie tīkli ir būtiski pārejā uz ekonomiku, kas rada zemas oglekļa emisijas. Tie ļaus aktīvi kontrolēt pārvadi un sadali ar progresīvām IKT infrastruktūras komunikācijas un kontroles platformām.

⁵² Paziņojums COM(2009) 111 un Komisijas Ieteikums C(2009) 7604 par informācijas un sakaru tehnoloģiju intensīvāku izmantošanu, lai sekmētu pāreju uz energoefektīvu ekonomiku, kas rada zemas oglekļa emisijas.

⁵³ Sabiedrībai risināmo problēmu sakarā Eurobarometra 2008. gada aptauja 27 ES valstīs atklāja, ka vairumam pilsoņu veselīga vide ir tikpat svarīga dzīves kvalitātei kā ekonomikas stāvoklis. Vairākums — 64 % — uzskata, ka vides aizsardzībai ir jādod priekšroka salīdzinājumā ar ekonomikas konkurētspēju. Tomēr 42 % pilsoņu joprojām jūtas vāji informēti, it sevišķi par piesārņojuma ietekmi uz veselību. Tajā pašā laikā 63 % piekrīt, ka uz vides aizsardzību vērsta politika motivē meklēt jauninājumus.

Lai dažādi tīkli varētu efektīvi un droši sadarboties, būs vajadzīgas atklātas pārvades un sadales saskarnes.

Piemēram, gandrīz 20 % elektroenerģijas visā pasaulē tiek patērēts apgaisme. Apmēram 70 % elektroenerģijas patēriņa var ietaupīt, kombinējot progresīvu tehnoloģiju, kas pazīstama kā cietvielu apgaisme (SSL), ar intelektiskām gaismas pārvaldības sistēmām. SSL balstās uz tehnoloģijām, ko izstrādājusi pusvadītāju rūpniecība, kam Eiropā ir stingras pozīcijas. Lai panāktu emisiju samazinājumu, ir jāapvieno izpratnes veidošana, apmācība un dažādu ieinteresēto grupu sadarbība.

PASĀKUMI

Komisija:

- **12. pamatpasākums.** Līdz 2011. gada izvērtēs, vai **IKT nozare ir laikus apstiprinājusi kopīgu mērīšanas metodiku** nozares pašas energoefektivitātei un siltumnīcefekta gāzu emisijām un attiecīgos gadījumos ierosinājusi tiesiskus pasākumus.
- Citi pasākumi
 - Atbalstīs **IKT nozares un lielāko emitētāju nozaru** (piem., ēkas un celtniecība, transports un sagāde, enerģijas sadale) **partnerības**, kas uzlabos energoefektivitāti un siltumnīcefekta gāzu emisijas šajās nozarēs, līdz 2013. gadam.
 - Līdz 2011. gadam novērtēs **viedo tīklu ieguldījumu** enerģijas piegādes **dekarbonizācijā** Eiropā un līdz 2010. gada beigām definēs minimālo funkciju kopumu, kas vajadzīgs, lai veicinātu viedo tīklu sadarbību Eiropas līmenī.
 - 2011. gadā publicēs **Zaļo grāmatu par cietvielu apgaismi (SSL)**, lai pētītu šķēršļus un izvirzītu ieteikumus politikai; līdztekus tā atbalstīs arī demonstrācijas projektus, izmantojot *CIP*.

Dalībvalstīm:

- Līdz 2011. gada beigām vienoties par **kopīgām viedo skaitītāju papildu funkcijām**.
- Līdz 2012. gadam visā apgaismes iekārtu publiskajā iepirkumā iekļaut **kopējo darbmūža izmaksu** (nevis sākotnējo pirkumu izmaksu) **specifikācijas**.

2.7.2. *Noturīga veselības aprūpe un IK tehnoloģijā balstīts atbalsts cienīgai un neatkarīgai dzīvei*⁵⁴

E-veselības tehnoloģiju ieviešana Eiropā var uzlabot aprūpes kvalitāti, samazināt medicīnas izmaksas un veicināt neatkarīgu dzīvošanu, ieskaitot attālās vietās. Būtisks panākumu nosacījums ir šajās tehnoloģijās iestrādātas indivīdu tiesības savu personisko informāciju par veselību droši glabāt tiešsaistē pieejamā veselības aprūpes sistēmā. Lai pilnīgi izmantotu jauno e-veselības pakalpojumu potenciālu, ES ir jālikvidē tiesiskie un organizatoriskie šķēršļi, sevišķi šķēršļi visas Eiropas sadarbībai, un jānostiprina dalībvalstu sadarbība.

⁵⁴

Šie pasākumi veicinās stratēģijā „Eiropa 2020” paredzēto Eiropas inovācijas partnerību.

E-veselības pirmtirgus iniciatīva⁵⁵ sekmēs standartizāciju, sadarbības testēšanu un elektronisko pacientu karšu un iekārtu sertifikāciju. Jaunie tālmedicīnas pakalpojumi, kā ārstu konsultācijas tiešsaistē, uzlabota neatliekamā aprūpe un portatīvās ierīces, kas ļauj uzraudzīt cilvēku ar hroniskām slimībām un invaliditāti veselības stāvokli, spēj piedāvāt tādu kustību brīvību, kādas pacientiem vēl nekad nav bijis.

Interaktīvas automatizētas dzīves vides (AAL) tehnoloģijas padarīja IKT pieejamas ikvienam. Tiks pastiprināta ES AAL veltītā **Kopīgā programma** ar dalībvalstīm un ar to saistītie tālākie pētījumi, kā arī tādi lietojumi kā tālaprūpe un atbalsts tiešsaistē sociālajiem dienestiem: lai aptvertu aprūpētāju sertifikāciju (t. i., tā, lai viņi var piedāvāt saskarni ar informācijas dienestiem cilvēkiem, kuriem citādi būtu grūtības izmantot internetu) un ieviestu jaunus veidus IKT nodošanai sabiedrības vismazāk aizsargāto locekļu rīcībā. Šī programma nodrošinās to, ka digitālā sabiedrība ļaus neatkarīgāk un cienīgāk dzīvot cilvēkiem, kuri ir vārgi vai cieš no hroniskām slimībām un invalīdiem. AAL veicinās inovāciju un IKT risinājumu ieviešanu tādās galvenajās jomās kā kritienu novēršana (kas skar vairāk nekā vienu trešdaļu cilvēku, kam vairāk par 65 gadiem) un atbalsts ar plānprātību sirgstošajiem (ES skar vairāk nekā 7 miljonus cilvēku) ar mērķi panākt, lai līdz 2015. gadam divkārsotos to veco ļaužu skaits, kuri dzīvo neatkarīgi.

PASĀKUMI

Komisija sadarbosies ar dalībvalstu kompetentajām iestādēm un visām ieinteresētajām personām, lai:

- **13. pamatpasākums.** Līdz 2015. gadam sāktu izmēģinājuma pasākumus, lai apgādātu eiropiešus ar aizsargātu tiešsaistes piekļuvi saviem medicīniskajiem datiem par veselību un līdz 2020. gadam panāktu vispārēju tālmedicīnas pakalpojumu ieviešanu.
- **14. pamatpasākums.** Līdz 2012. gadam⁵⁶ ierosinātu pieņemt ieteikumu, kas noteiks **minimālo kopīgo pacientu datu kopumu** pacientu karšu sadarbībai, lai visās dalībvalstīs tiem varētu piekļūt un ar tiem apmainīties elektroniski.
- **Citi pasākumi**
 - Veicinās e-veselības sistēmu ES mēroga **standartu**⁵⁷ **noteikšanu, sadarbības testēšanu un sertifikāciju** līdz 2015. gadam, dialogā ar ieinteresētajām grupām.
 - Pastiprinās **Interaktīvas automatizētas dzīves vides (AAL)** kopīgo programmu, lai dotu iespēju vecākiem ļaudīm un invalīdiem dzīvot neatkarīgi un aktīvi iekļauties sabiedrībā.

2.7.3. Kultūras daudzveidības un radošā satura veicināšana

UNESCO 2005. gada Konvencija par kultūras daudzveidību (ES līmenī ratificēta 2006. gadā) paredz kultūras daudzveidības veicināšanu un aizsardzību visā pasaulē un tādā pašā mērā attiecas arī uz jaunām digitālajām vidēm. Faktiski jaunie digitālie

⁵⁵ Sk. COM(2007) 860 un SEC(2009) 1198.

⁵⁶ Saskaņā ar datu aizsardzības prasībām.

⁵⁷ Saskaņā ar Mandātu 403 (CEN).

mediji ļauj plašāk izplatīt kultūras un radošo saturu, jo reproducēšana ir lētāka un ātrāka un rada vairāk iespēju autoriem un satura veidotājiem sasniegt jaunu, plašāku, pat visas pasaules auditoriju. Internets ir arī lielāka mediju plurālisma dzinējspēks, kas sniedz piekļuvi gan plašākam avotu un viedokļu lokam, gan līdzekļus indivīdiem, kam citādi šāda iespēja būtu liegta, pilnīgai un atklātai pašizteiksmei.

Digitālā kino apguve Eiropā ir bijusi lēnāka nekā paredzēts tehnisku (standarti) un saimniecisku (uzņēmējdarbības modelis) iemeslu dēļ. Dažiem kino veidiem pat draud slēgšana digitālo iekārtu augsto izmaksu dēļ. Tādēļ ir nepieciešams atbalsts kino digitalizācijai, lai nosargātu kultūras daudzveidību.

Pašreizējās licencēšanas sistēmas sadrumstalotība un sarežģītība arī bremzē lielas daļas Eiropas jaunākā kultūras mantojuma digitalizāciju. Ir jāuzlabo tiesību iegūšana, un ir jāstiprina ES publiskā digitālā bibliotēka *Europeana*. Ir vajadzīgs lielāks publiskā sektora finansējums plaša apjoma digitalizācijai līdztekus iniciatīvām ar privātu partneru iesaisti, ja vien tās sekmē vispārēju piekļūstamību Eiropas kopējam kultūras mantojumam tiešsaistē.⁵⁸ Eiropas kultūras mantojums arī jādara labāk pieejams visiem eiropiešiem, attīstot un izmantojot mūsdienīgas tulkošanas tehnoloģijas.

Audiovizuālo plašsaziņas līdzekļu pakalpojumu direktīva ES mērogā regulē valstu tiesību aktus par visiem audiovizuālajiem medijiem — gan tradicionālajām TV pārraidēm, gan pakalpojumiem uz pieprasījumu. Tajā iekļauti noteikumi par Eiropas darbu veicināšanu gan TV veida pakalpojumos, gan pakalpojumos uz pieprasījumu.

PASĀKUMI

Komisija:

- **15. pamatpasākums.** Līdz 2012. gadam ierosinās ES publiskās digitālās bibliotēkas *Europeana* noturīgu finansēšanas modeli un satura digitalizāciju.
- **Citi pasākumi**
 - Līdz 2012. gadam ierosinās pasākumus sakarā ar zaļās grāmatas „**Kultūras un radošo nozaru potenciāla atraisīšana**” apspriešanas rezultātiem.
 - Līdz 2011. gadam izdos ieteikumu par Eiropas kino digitalizācijas veicināšanu.
 - Nodrošinās **Audiovizuālo plašsaziņas līdzekļu pakalpojumu direktīvas noteikumu par kultūras daudzveidību** īstenošanu, vajadzības gadījumā — ar kopregulēšanu un pašregulēšanu, un līdz 2011. gada beigām pieprasīs no dalībvalstīm informāciju par to piemērošanu.

2.7.4. E-pārvalde

E-pārvaldes pakalpojumi piedāvā izmaksu ziņā efektīvu ceļu uz labākiem pakalpojumiem katram pilsonim un uzņēmumam un dalību atklātā un pārredzamā pārvaldē. E-pārvaldes pakalpojumi var samazināt valsts pārvaldes iestāžu, pilsoņu un

⁵⁸ Komisija ir lūgusi „gudrajo komiteju” līdz 2010. gada beigām sniegt ieteikumus par šiem jautājumiem, sk. [paziņojumu preseī IP/10/456](#).

uzņēmumu izmaksas un ietaupīt laiku. Tie var arī palīdzēt mazināt klimata pārmaiņas, dabiskas un antropogēnas briesmas, ja tajos iekļauj koplietojamus datus par vidi un ekoloģisko informāciju. Par spīti e-pārvaldes pakalpojumu augstajai pieejamībai Eiropā vēl joprojām pastāv atšķirības starp dalībvalstīm un pilsoņu iesaiste e-pārvaldes pakalpojumos ir zema. **2009. gadā tikai 38 % ES pilsoņu**, bet 72 % uzņēmumu izmantoja internetu, lai piekļūtu e-pārvaldes pakalpojumiem. Vispārēja interneta apguve uzlabosies, ja paaugstināsies tiešsaistes sabiedrisko pakalpojumu izmantojums un kvalitāte un piekļūstamība.

Eiropas valdības ir apņēmušās līdz 2015. gadam padarīt par dzīves īstenību uz lietotāju koncentrētus personalizētus daudzplatformu e-pārvaldes pakalpojumus⁵⁹. Šim nolūkam valdībām ir jāvairās no nevajadzīgām tehniskām prasībām, piemēram, lietojumprogrammām, kas darbojas tikai konkrētā tehniskā vidē vai ar konkrētām ierīcēm. Komisija vadīs, piemēram, viedās e-pārvaldes īstenošanu. Šie pakalpojumi balstīs racionalizētus administratīvos procesus, atvieglinās informācijas koplietošanu un vienkāršos sadarbību ar Komisiju, tādējādi dodot iespējas lietotājiem un uzlabojot Komisijas darba efektivitāti, lietderību un pārredzamību.

Vairums publisko tiešsaistes pakalpojumu nedarbojas pāri robežām un tādējādi kaitē uzņēmumu un pilsoņu mobilitātei. Valsts iestādes līdz šim ir koncentrējušās uz savas valsts vajadzībām un nav pietiekami rēķinājušās ar e-pārvaldes vienotā tirgus aspektu. Tomēr ir vairākas vienotā tirgus iniciatīvas un tiesību akti (kā Pakalpojumu direktīva vai E-iegākuma rīcības plāns), kas balstās uz iespēju uzņēmumiem sazināties un veikt darījumus ar valsts pārvaldes iestādēm ar elektroniskiem līdzekļiem un pāri robežām⁶⁰.

Tādēļ Eiropai ir vajadzīga labāka pārvaldes iestāžu sadarbība, lai izstrādātu un ieviestu pārrobežu tiešsaistes sabiedriskos pakalpojumus. Te ietilpst vienlaidu e-iegākuma īstenošana, kā arī praktiski e-identifikācijas un e-autentifikācijas pārrobežu pakalpojumi (ieskaitot drošības līmeņu savstarpēju atzīšanu)⁶¹.

E-vides pakalpojumi, kas ir e-pārvaldes pakalpojumu grupa, arvien vēl nav pietiekami attīstīti vai ir sašķelti atbilstīgi valstu robežām. Ir jāpārskata un jāmodernizē Kopienas noteikumi šajā jomā. Otrkārt, novatoriski risinājumi, kā moderni sensoru tīkli, var palīdzēt novērst nepilnības vajadzīgajos datos.

PASĀKUMI

Komisija:

- **16. pamatpasākums.** Līdz 2012. gadam ierosinās pieņemt **Padomes un Parlamenta lēmumu**, kas nodrošinās **e-identifikācijas un e-autentifikācijas savstarpēju atzīšanu** visā ES, balstoties uz tiešsaistes „autentifikācijas pakalpojumiem”, kas piedāvājami visās dalībvalstīs (kas var izmantot vispiemērotākos oficiālos pilsoņu dokumentus, ko izdevis

⁵⁹ Komisija kopā ar dalībvalstīm gatavo Rīcības plānu, ar ko tiks īstenotas 2009. gada Malmes Deklarācijā par e-pārvaldi ietvertās saistības.

⁶⁰ Nākotnē tiešsaistes sabiedriskie pakalpojumi balstīsies uz iepriekš aprakstītajiem efektīvajiem un sadarbībspējīgajiem identitātes pārvaldības un autentifikācijas rīkiem.

⁶¹ Pilnīgi elektroniskas muitas vides izveide ES līdz 2013. gadam nodrošinās kvalitatīvus e-pārvaldes pakalpojumus tirgotājiem, sadarbībspējīgas valstu IT sistēmas un muitas procedūru pārvaldību Kopienas mērogā.

publiskais vai privātais sektors).

- **Citi pasākumi**

- Atbalstīs **vienlaidu pārrobežu e-pārvaldes pakalpojumus vienotajā tirgū** ar Konkurētspējas un inovācijas programmu (*CIP*) un Eiropas valstu pārvaldes iestāžu sadarbības risinājumu programmu (*ISA*).
- Līdz 2011. gadam pārskatīs Direktīvu par vides informācijas pieejamību sabiedrībai.⁶²
- Sadarbosies ar dalībvalstīm un ieinteresētajām personām, lai īstenotu **pārrobežu e-vides pakalpojumus**, sevišķi — moderno sensoru tīklus.
- Līdz 2011. gadam definēs konkrētas darbības **baltajā grāmatā** par to, kā **savstarpēji savienot e-iegādājuma jaudas** visā vienotajā tirgū.
- Ar piemēru vadīt atklātu un pārredzamu e-pārvaldi, 2010. gadā radot un īstenojot vērienīgu **E-Komisijas 2011.–2015. gada rīcības plānu**, iekļaujot pilnīgu elektronisko iegādājumu.

Dalībvalstīm:

- Jāpadara **e-pārvaldes pakalpojumi pilnīgi sadarbībasveidīgi**, pārvarot organizatoriskus, tehniskus vai semantiskus šķēršļus un atbalstot IPv6.
- Jānodrošina, lai vienotie kontaktpunkti darbotos kā pilnasinīgi e-pārvaldes centri, pārsniedzot prasības un jomas, kas aptvertas Pakalpojumu direktīvā.
- Līdz 2011. gadam jāvienojas par to **galveno pārrobežu sabiedrisko pakalpojumu kopīgu sarakstu**, kas atbilst stingri definētām vajadzībām: ļaut uzņēmējiem atvērt uzņēmumu un veikt uzņēmējdarbību jebkurā Eiropas vietā neatkarīgi no sākotnējās vietas un ļaut pilsoņiem mācīties, strādāt, dzīvot un pensionēties jebkurā Eiropas Savienības vietā. Šiem galvenajiem pakalpojumiem jābūt pieejamiem tiešsaistē no 2015. gada.

2.7.5 *Intelektiskās transporta sistēmas efektīvam transportam un lielākai mobilitātei*

Intelektiskās transporta sistēmas (ITS) padara transportu efektīvāku, ātrāku, vieglāku un uzticamāku. Centrā ir viedie risinājumi, kas integrē dažādu transporta veidu pasažieru un kravu plūsmas un sniedz noturīgus risinājumus infrastruktūras sastrēgumiem, kas ietekmē autoceļus, dzelzceļus, gaisa telpu, jūru un ūdensceļus.

Autotransportam un tā saskarnēm ar citiem transporta veidiem ITS Rīcības plānā un ar to saistītajā direktīvā tiek atbalstīta reālā laika satiksmes un ceļojumu informācijas ieviešana un dinamiskas satiksmes pārvaldības sistēmas, kas atslogo aizsprostojumus un veicina zaļāku mobilitāti, reizē uzlabojot drošumu un aizsargātību. Gaisa satiksmes pārvaldības risinājumi vienotajai Eiropas gaisa telpai (*SESAR*) integrēs aeronavigācijas pakalpojumus un atbalsta sistēmas. Upju informācijas pakalpojumi (*RIS*) un E-jūras pakalpojumi ļauj īstenot labāku, drošāku un efektīvāku upju un jūras transportu. Eiropas dzelzceļa satiksmes vadības sistēma tiecas ieviest Eiropas mēroga

⁶²

Direktīva 2003/4/EK par vides informācijas pieejamību sabiedrībai.

automātisko ātruma kontroles sistēmu, bet dzelzceļa kravu pārvadājumu⁶³ un pasažieru pārvadājumu telemātikas lietojumi atbalstīs pārrobežu pakalpojumus, nodrošinot pasažieriem ceļojuma plānošanas rīkus (ieskaitot pārsēšanos citos vilcienos un transporta veidos, maksāšanu un bagāžas izsekošanu), kā arī atjauninājumus reālajā laikā.

PASĀKUMI

Komisija:

- Paātrinās ITS apguvi, it sevišķi autotransportā un pilsētas transportā, piemērojot ierosināto ITS direktīvu, kas atbalstīs sadarbību un strauju standartizāciju.
- Līdz 2010. gadam pieņems Gaisa satiksmes pārvaldības risinājumu vienotajai Eiropas gaisa telpai (*SESAR*) ieviešanas stratēģiju.
- Līdz 2011. gadam ierosinās direktīvu e-jūras pakalpojumu ieviešanai.
- 2011. gadā ierosinās direktīvu, kas noteiks tehniskās specifikācijas telemātikas lietojumiem dzelzceļa pasažieru pakalpojumos.
- *Dalībvalstīm:*
- Jāizpilda savi pienākumi saskaņā ar Eiropas dzelzceļa satiksmes vadības sistēmas (*ERTMS*) ieviešanas plānu, it sevišķi attiecībā uz līnijām, kuras aprīkojamas līdz 2015. gadam.

2.8. Digitālās programmas starptautiskie aspekti

Eiropas digitālā programma ir paredzēta, lai Eiropa pasaules mērogā kļūtu par gudras, ilgtspējīgas un integrējošas izaugsmes dzinējspēku. Digitālās programmas septiņiem pīlāriem ir starptautiska dimensija. Digitālam vienotajam tirgum jo īpaši vajadzīga virzība uz āru, jo daudzus politikas jautājumus var risināt tikai starptautiskā līmenī. Pasaules mērogā atzīta sadarbība un standarti var palīdzēt veicināt ātrāku inovāciju, samazinot ar jaunām tehnoloģijām saistītos riskus un izmaksas. Arī jautājums par pieaugošajiem draudiem kibernetiskai drošībai jāizskata starptautiskā kontekstā. Turklāt Eiropas regulatīvie risinājumi, kuru pamatā ir vienlīdzīgas iespējas, pārredzama pārvalde un pārvaldība un tirgi, kas ir atvērti konkurencei, sniedz ierosmi citur pasaulē. Visbeidzot, ir svarīgi novērtēt Eiropas sasniegumus digitālās programmas īstenošanā, salīdzinot tos ar labākajiem starptautiskās darbības rezultātiem.

Tāpēc, lai īstenotu pasākumus, būtiska loma ir digitālās programmas starptautiskajai dimensijai, jo īpaši ņemot vērā interneta stratēģisko nozīmi. Atbilstīgi Tunisas programmai Eiropai ir jāturpina būt līderpozīcijās pēc iespējas atvērtākas un integrētākas interneta pārvaldības veicināšanā. Patlaban un vēl jo vairāk nākotnē internets aptvers daudzus dažādus lietojumus un ierīces, kas neatkarīgi no atrašanās vietas ieviesīsies visās dzīves jomās. Tas ir ietekmīgs instruments attiecībā uz runas brīvību visā pasaulē.

⁶³ OV L 13, 18.1.2006., 1. lpp.

Inovācijas veicināšanai arī starptautiskā līmenī Komisija strādās pie tā, lai panāktu labvēlīgus ārējās tirdzniecības nosacījumus attiecībā uz digitālajām precēm un pakalpojumiem, piemēram, attīstīs ciešāku partnerību, lai nodrošinātu piekļuvi tirgum un iespējas veikt ieguldījumus, samazinās ar tarifiem saistītus un nesaistītus šķēršļus pasaules līmenī, uzlabos intelektuālā īpašuma aizsardzību un nepieļaus tirgus kropļojumus.

1997. gada Informāciju tehnoloģiju nolīgums (ITN) ir sniedzis taustāmus rezultātus, veicinot informācijas tehnoloģiju izmantošanu Eiropā un pasaulē. Tomēr ITN ir jāatjaunina, lai ņemtu vērā uzlabojumus, jo īpaši tehnoloģiju un produktu konverģences jomā.

Turklāt digitālo pakalpojumu un intelektuālā īpašuma jomā tehnoloģiskā attīstība būs plašāk jāatspoguļo starptautiskajos tirdzniecības nolīgumos.

PASĀKUMI

Komisija:

- veicinās interneta pārvaldības un globālās sadarbības internacionalizāciju, lai nodrošinātu interneta stabilitāti, balstoties uz daudzpusēju modeli,
- atbalstīs Interneta pārvaldības foruma turpināšanu laikā pēc 2010. gada,
- strādās ar trešām valstīm, lai uzlabotu starptautiskās tirdzniecības nosacījumus attiecībā uz digitālajām precēm un pakalpojumiem, tostarp ņemot vērā intelektuālā īpašuma tiesības,
- pieprasīs saņemt pilnvaras, lai atjauninātu starptautiskos nolīgumus atbilstīgi tehnoloģiju attīstībai vai, vajadzības gadījumā, ierosinātu jaunus tiesību aktus.

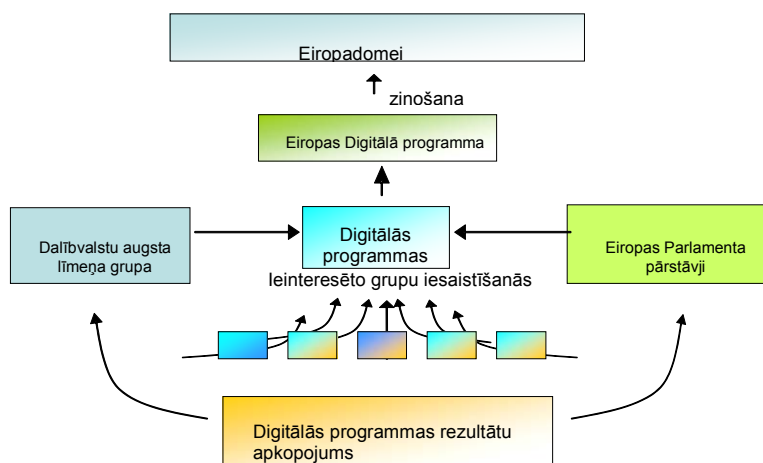
3. ĪSTENOŠANA UN PĀRVALDĪBA

Grūtākais uzdevums ir nodrošināt mērķu sasniegšanai vajadzīgo pasākumu ātru pieņemšanu un īstenošanu. Vajadzīga kopīga apņemšanās un vienots redzējums, lai, sperot šo soli, panāktu izmaiņas Eiropā.

Lai Digitālā programma būtu veiksmīga, ir rūpīgi jāīsteno vispusīgais pasākumu kopums saskaņā ar stratēģijas „Eiropa 2020” pārvaldes struktūru. Tāpēc, kā parādīts **6. attēlā**, Komisija veiks sekojošo.

1. **Izveidos iekšējas koordinācijas mehānismu**, kura centrā ir Komisāru grupa, lai nodrošinātu efektīvu politikas koordināciju dažādās politikas jomās, īpaši atsaucoties uz likumdošanas iniciatīvu kopumu, kas ierosināts atbilstīgi Digitālajai programmai (1. pielikums).

6. attēls. Eiropas Digitālās programmas pārvaldes cikls

2. Cieši sadarbosies ar dalībvalstīm, Eiropas Parlamentu un visām ieinteresētajām grupām, konkrētāk:
 - izveidojot „augsta līmeņa grupu”, lai strādātu ar dalībvalstīm;
 - regulāri organizējot pārrunas ar Eiropas Parlamenta pārstāvjiem;
 - kopā ar dažādām ieinteresētajām grupām izveidojot uz pasākumiem orientētas platformas septiņām pasākumu jomām.
3. **Konstatēs paveikto Digitālās programmas īstenošanā**, ik gadu maijā publicējot rezultātu apkopojumu, kurā iekļauta šāda informācija⁶⁴:
 - sociāli ekonomiskās izmaiņas, balstoties uz galvenajiem darbības rādītājiem, kas izraudzīti atkarībā no tā, cik lielā mērā tie attiecas uz galvenajiem politikas jautājumiem (2. pielikums)⁶⁵;
 - atjaunināti dati par sasniegto saistībā ar Digitālajā programmā identificētajiem politikas pasākumiem.
4. Organizēs apspriešanās ar dažādām ieinteresētajām grupām par sasniegto atbilstīgi digitālajos rezultātu apkopojumos norādītajam. Šīs apspriešanās organizē jūnijā kā **ikgadējas Digitālās asamblejas**, kurās aicinātas piedalīties dalībvalstis, ES iestādes, iedzīvotāju un nozaru pārstāvji, lai izskatītu sasniegto un aktuālākās problēmas. Pirmā Digitālā asambleja tiks organizēta 2011. gada pirmajā pusē.

⁶⁴

⁶⁵

Šie rezultātu apkopojumi būs Digitālās programmas novērtēšanas sistēmas pamatā.

Rādītāji galvenokārt ņemti no 2011.–2015. gada salīdzinošās novērtēšanas sistēmas (*Benchmarking framework 2011-2015*), ko ES dalībvalstis apstiprināja 2009. gada novembrī. Tā ir konceptuāla sistēma ar informācijas sabiedrību saistītu statistikas datu vākšanai, kā arī galveno rādītāju saraksts novērtēšanas vajadzībām.

5. Komisija Eiropadomei ziņos par šo darbību rezultātiem ikgadējā progresā ziņojumā atbilstoši stratēģijas "Eiropa 2020" pārvaldības struktūrai.

1. pielikums. Likumdošanas pasākumi

Komisijas likumdošanas pasākumi/priekšlikumi	Plānotais īstenošanas datums
Spēcīgs digitālais vienotais tirgus	
1. pamatpasākums. Ierosināt pamatdirektīvu par kolektīvo tiesību pārvaldību, ar kuru izveido Eiropas mēroga licencēšanas mehānismu tiesību pārvaldībai (tiešsaistē)	2010. gads
1. pamatpasākums. Ierosināt direktīvu par nezināmu autoru darbiem, lai veicinātu kultūras mantojuma digitalizāciju un izplatīšanu Eiropā	2010. gads
4. pamatpasākums. Pārskatīt ES datu aizsardzības tiesisko regulējumu, lai palielinātu privātpersonu uzticēšanos un nostiprinātu viņu tiesības	2010. gads
Sagatavot priekšlikumus, ar kuriem atjaunina e-komercijas direktīvu attiecībā uz tiešsaistes tirgiem	2010. gads
2. pamatpasākums. Ierosināt pasākumus, lai līdz noteiktam datumam vienotās euro maksājumu telpas (SEPA) migrāciju noteiktu par obligātu pienākumu	2010. gads
3. pamatpasākums. Pārskatīt E-paraksta direktīvu, lai nodrošinātu drošu e-autentifikācijas sistēmu pārrobežu atzīšanu un sadarbību	2011. gads
Ierosināt tiesību aktu par līgumtiesībām, ar kuru papildina Patērētāju tiesību direktīvu	2011. gads
Ierosināt pasākumus, lai panāktu labāku numerācijas resursu harmonizāciju uzņēmējdarbības pakalpojumu sniegšanai	2011. gads
Sagatavot ziņojumu par Direktīvas par intelektuālā īpašuma tiesību piemērošanu pārskatīšanu	2012. gads
Sagatavot ziņojumu par papildu pasākumu nepieciešamību, lai veicinātu pārrobežu un Eiropas mēroga licencēšanu	2012. gads
1. pamatpasākums. Pārskatīt Direktīvu par valsts sektora informācijas atkalizmantošanu, jo īpaši tās darbības jomu un maksas piekļuves un izmantošanas principus	2012. gads
Ierosināt ES mēroga tiešsaistes strīdu izšķiršanas sistēmu e-komercijas darījumiem	2012. gads
Sadarbspēja un standarti	
5. pamatpasākums. Sagatavot priekšlikumus, lai mainītu noteikumus par IKT standartu īstenošanu Eiropā ar mērķi atļaut izmantot dažus IKT forumu	2010. gads

Komisijas likumdošanas pasākumi/priekšlikumi	Plānotais īstenošanas datums
un konsorciju standartus	
Izveidot pamatnostādnes par būtiskākajām intelektuālā īpašuma tiesībām un licencēšanas nosacījumiem standartu noteikšanā, tostarp attiecībā uz iepriekšēju informācijas sniegšanu	2011. gads
Ziņot par to, cik iespējami ir pasākumi, kuru rezultātā būtiskākajiem tirgus dalībniekiem jālicencē informācija par savietojamību	2012. gads
Uzticēšanās un drošība	
6. pamatpasākums. Ierosināt regulu, lai modernizētu Eiropas Tīklu un informācijas drošības aģentūru (<i>ENISA</i>), un sagatavot priekšlikumus, lai ES iestāžu vajadzībām izveidotu <i>CERT</i>	2010. gads
4. pamatpasākums. ES personas datu aizsardzības tiesiskā regulējuma uzlabošanas ietvaros izpētīt iespējas paplašināt noteikumus par aizsargpasākumu pārkāpumu paziņošanu	2010. gads
7. pamatpasākums. Ierosināt juridiskus pasākumus, lai cīnītos ar kiberuzbrukumiem	2010. gads
7. pamatpasākums. Ierosināt noteikumus par jurisdikciju kibertelpā Eiropas un starptautiskā līmenī	2013. gads
Ātra un ļoti ātra interneta piekļuve	
8. pamatpasākums. Ierosināt Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumu par Eiropas radiofrekvenču spektra politikas programmu efektīvākai radiofrekvenču spektra pārvaldībai	2010. gads
8. pamatpasākums. Sagatavot ieteikumu, lai veicinātu ieguldījumus konkurētspējīgos <i>NGA</i> tīklos	2010. gads
Digitālo prasmju, iemaņu un iekļautības uzlabošana	
Sagatavot priekšlikumus, lai līdz 2015. gadam nodrošinātu pilnīgu piekļuvi valsts sektora tīmekļa vietnēm (un tīmekļa vietnēm, kuras iedzīvotājiem nodrošina pamatpakalpojumus)	2011. gads
10. pamatpasākums. Ierosināt digitālās prasmes un iemaņas noteikt par prioritāti Eiropas Sociālā fonda regulā (2014.–2020. gads)	2013. gads
ES sabiedrības ieguvumi no IKT	
Ierosināt noteikt obligātās funkcijas, lai Eiropas līmenī veicinātu viedo tīklu sadarbību	2010. gads

Komisijas likumdošanas pasākumi/priekšlikumi	Plānotais īstenošanas datums
Ja vajadzīgs, ierosināt kopīgu mērīšanas metodiku, kas piemērojama IKT nozares energoefektivitātei un siltumnīcefekta gāzu emisijām	2011. gads
Sagatavot ieteikumu par Eiropas kino digitalizāciju	2011. gads
Pārskatīt Direktīvu par vides informācijas pieejamību sabiedrībai	2011. gads
Ierosināt direktīvu „e-jūras” pakalpojumu izvēršanai	2011. gads
Ierosināt direktīvu, ar kuru nosaka tehniskās specifikācijas telemātikas lietojumiem dzelzceļa pasažieru pakalpojumos	2011. gads
14. pamatpasākums. Sagatavot ieteikumu, ar kuru nosaka minimālo kopīgo pacientu datu kopumu pacientu karšu sadarbībai, lai tiem varētu piekļūt un ar tiem apmainīties elektroniski visās dalībvalstīs	2012. gads
16. pamatpasākums. Ierosināt Padomes un Parlamenta lēmumu, ar ko dalībvalstīm pieprasa nodrošināt e-identifikācijas un e-autentifikācijas savstarpēju atzīšanu visā ES, balstoties uz "autentifikācijas pakalpojumiem" tiešsaistē	2012. gads

2. pielikums. Galvenie darbības mērķi

Šie rādītāji galvenokārt ņemti no 2011.–2015. gada salīdzinošās novērtēšanas sistēmas⁶⁶, ko ES dalībvalstis apstiprināja 2009. gada novembrī.

1. Mērķi platjoslas jomā

- Līdz 2013. gadam platjoslas pamatpakalpojumu pieejamība visiem: platjoslas pārklājums 100 % ES iedzīvotāju (atskaites punkts: 2008. gada decembrī *DSL* pārklājums (% no kopējā ES iedzīvotāju skaita) kopumā bija 93 %).
- Ātra platjosla līdz 2020. gadam: platjoslas pārklājums 30 Mb/s vai vairāk 100 % ES iedzīvotāju (atskaites punkts: 2010. gada janvārī pieslēguma abonementi platjoslai ar ātrumu vismaz 10 Mb/s bija 23 %).
- Īpaši ātra platjosla līdz 2020. gadam: 50 % Eiropas māsaimniecību jābūt pieslēguma abonementiem, kas nodrošina ātrumu vairāk par 100 Mb/s (atskaites datu nav).

2. Digitāls vienotais tirgus

- Veicināt e-komerciju: līdz 2015. gadam jāpanāk, ka tiešsaistē iepērkas 50 % iedzīvotāju (atskaites punkts: 2009. gadā pēdējo 12 mēnešu laikā preces vai pakalpojumus privātām vajadzībām pasūtīja 37 % iedzīvotāju vecumā no 16 līdz 74 gadiem).
- Pārrobežu e-komercija: līdz 2015. gadam jāpanāk, ka tiešsaistē citā valstī iepērkas 20 % iedzīvotāju (atskaites punkts: 2009. gadā pēdējo 12 mēnešu laikā preces vai pakalpojumus no citu ES valstu pārdevējiem pasūtīja 8 % iedzīvotāju vecumā no 16 līdz 74 gadiem).
- E-komercija uzņēmējdarbībā: līdz 2015. gadam jāpanāk, ka iegādi/pārdošanu tiešsaistē veic 33 % mazo un vidējo uzņēmumu (atskaites punkts: 2008. gadā attiecīgi 24 % un 12 % uzņēmumu veica iegādi/pārdošanu elektroniskā veidā par summu, kas vienāda ar vai lielāka par 1 % no apgrozījuma/kopējās iegādes summas).
- Vienots tirgus telesakaru pakalpojumu jomā: līdz 2015. gadam jāpanāk, ka atšķirība starp viesabonēšanas un valsts tarifiem ir tuvu nullei (atskaites punkts: 2009. gadā vidējā cena par minūti viesabonēšanā bija 0,38 centi (veiktajiem zvaniem) un vidējā cena par minūti visiem zvaniem ES bija 0,13 centi (ieskaitot viesabonēšanu).

⁶⁶

Sīkākai informācijai sk. 2011.–2015. gada salīdzinošās novērtēšanas sistēmu (*Benchmarking framework 2011-2015*); tā ir konceptuāla sistēma ar informācijas sabiedrību saistītu statistikas datu vākšanai, kā arī galveno rādītāju saraksts novērtēšanas vajadzībām.

3. Digitālā iekļautība

- Līdz 2015. gadam panākt, ka regulāra interneta izmantošana palielinās no 60 % līdz 75 % un ka to internetu izmantojošo iedzīvotāju procentuālais daudzums, kas atrodas nelabvēlīgā situācijā, palielinās no 41 % līdz 60 % (atskaites dati ir par 2009. gadu).
- Līdz 2015. gadam par pusi (līdz 15 %) samazināt to iedzīvotāju proporcionālo daļu, kas nekad nav izmantojuši internetu (atskaites punkts: 2009. gadā 30 % iedzīvotāju vecumā no 16 līdz 74 gadiem nekad nebija izmantojuši internetu).

4. Sabiedriskie pakalpojumi

- E-pārvalde līdz 2015. gadam: e-pārvaldi izmanto 50 % iedzīvotāju, un vairāk nekā puse no tiem iesniedz aizpildītas veidlapas (atskaites punkts: 2009. gadā e-pārvaldes pakalpojumus pēdējo 12 mēnešu laikā izmantoja 38 % iedzīvotāju vecumā no 16 līdz 74 gadiem un 47 % no viņiem izmantoja e-pārvaldes pakalpojumus, lai nosūtītu aizpildītas veidlapas).
- Pārrobežu sabiedriskie pakalpojumi: līdz 2015. gadam panākt, ka tiešsaistē pieejami visi galveni pārrobežu sabiedriskie pakalpojumi, kas iekļauti sarakstā, par kuru dalībvalstīm jāvienojas līdz 2011. gadam (atskaites datu nav).

5. Pētniecība un inovācija

- Pētniecības un izstrādes paplašināšanās IKT jomā: dubultot publiskos ieguldījumus līdz 11 miljardiem euro (atskaites punkts: 2007. gadā IKT pārvaldes budžeta apropriāciju vai pētniecības un izstrādes izdevumu (*ICT GBAORD*) nominālā summa bija 5,7 miljardi euro).

6. Ekonomika ar zemu oglekļa emisiju

- Energoefektīva apgaismojuma ieviešanas veicināšana Līdz 2020. gadam panākt, ka apgaismojuma energopatēriņš kopumā samazinās vismaz par 20 % (atskaites datu nav).